

Krajevne novice

Glasilobčine Šmartno pri Litiji

Maj 2023

Letnik 8, številka 3

Iz tokratne vsebine:

Vrtec pri OŠ Šmartno

stran 2

Blagoslov traktorjev

stran 14

Pogovor z Mojco Štepic

stran 8-9

Veličastnih 40

stran 14

ISSN 2463-8579

Občina Šmartno pri Litiji

Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji
Elektronski naslov: info@smartno-litija.si
Telefon: 01 896 27 70
Faks: 059 097 480

Uradne ure

Ponedeljek: 8.00–12.00 in 13.00–15.00
Sreda: 8.00–12.00 in 13.00–17.00
Petek: 8.00–13.00

Uradne ure župana so po dogovoru, zaželeno je predhodna najava na telefonsko številko 01 896 27 70.

**Glasilo občine Šmartno pri Litiji
Krajevne novice**

Prispevke in oglase za naslednjo številko Krajevnih novic, ki bo izšla junija 2023, pričakujemo najkasneje do nedelje, **28. 5. 2023**, na elektronski naslov uredništva: krajevnenovice@bogensperk.si.

Članke, prejete po tem datumu, bomo objavili v okviru možnosti. Avtorje prispevkov in naročnike oglasov naprošamo, naj pri svojem pisanju in oblikovanju upoštevajo navodila, ki so objavljena na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji.

Izdajatelj:

Javni zavod Bogenšperk

Odgovorni urednik:

dr. Jernej Kotar

Uredniški odbor:

Katarina Kragelj, Domen Merzel, Matjaž Hostnik, Manca Vidic in Uroš Pušnik

Jezikovni pregled:

Janoš Železnik

Naslovna fotografija:

Štanga ob sončnem zahodu

Foto:

Peter Jovanovič

Prelom in tisk:

Graf Littus Janez Bric, s. p.;
Biroservis – Mlakar Gorazd, s. p., Ustje 7,
1275 Šmartno pri Litiji

<https://obcina.smartno.si/mediji/krajevne-novice/>

**Glasilo izhaja v nakladi
1800 izvodov in je brezplačno.**

ISSN 2463-8579

Vsi za enega, eden za vse

Mineva čas uvoda v mandatno obdobje, v katerem sem nakazal ali pokazal zeleno smer razvoja naše skupnosti. Simbolno s spomladanskim prebujanjem narave, prebujanjem družbe po epidemiji je na mestu, da vložimo trud in napor v povezovanje naših prebivalcev. Lep primer je letošnja izvedba čistilne akcije Očistimo naravo 2023. Težko je izbrati presežne besede, ki bi pravilno opisale mojo hvaležnost vsem, ki ste se odzvali in pokazali, da se lahko na ravni občine povežemo in storimo nekaj dobrega. Zahvaljujem se tudi gasilskim društvom, koordinatorjem letošnjih akcij,

in se veselim prihodnjega leta, ko bomo akcijo izpeljali v enotnem terminu. Sodelovanje je namreč temeljni pogoj, da se stvari premaknejo naprej. Ni nujno zagotovilo, da bomo vsi zadovoljni, je pa osnova, da vemo, kje smo.

Uspeh je posledica, naj nikoli ne bo cilj. – Gustave Flaubert

Blaž Izlakar, župan

Vrtec pri OŠ Šmartno

Avtor članka: Občinska uprava

V mesecu aprilu smo lahko z zadovoljstvom obelodanili novico, da so bila nova pogajanja z Župnijo Šmartno pri Litiji uspešna in da je predpogodba za nakup zemljišča pri Osnovni šoli Šmartno podpisana s strani vseh deležnikov.

Predpogodba nam daje podlago za pripravo pogodbe in, morda najpomembneje, dovoljuje pričetek postopka načrtovanja nove zgradbe in kasneje pridobivanje gradbenega dovoljenja. Občina je v letu

2017 že pristopila k izdelavi idejne zasnove za gradnjo vrtca pri šoli, ki jo bo potrebno prilagoditi sodobnim standardom in potrebam tako vrtca kot šole. V postopek bomo vključili tudi zainteresirano strokovno javnost. V ta namen želi župan sestaviti ekipo strokovnjakov z različnih področij, ki bi s svojim mnenjem in znanjem lahko odločilno vplivali na nadaljnje korake načrtovanja novega vrtca. Bistveni namen te skupine ne bo projektiranje ali izbira materialov in izvajalcev, temveč pridobivanje različnih pogledov z uporabnih področij v povezavi z gradnjo novega vrtca. Poziv za prijavo je že bil izdan preko spletne strani in družabnih omrežij Občine Šmartno pri Litiji, v kolikor ste poziv zamudili, vam dajemo priložnost tudi tukaj. Vaše predloge s kontaktnimi podatki pričakujemo na info@smartno-litija.si.

Občina Šmartno pri Litiji

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja

Številka zadeve: 094-1/2023-3

Datum: 15. 3. 2023

Na podlagi 9. člena Pravilnika o priznanjih Občine Šmartno pri Litiji (Uradni list RS št.: 67/19), Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občine Šmartno pri Litiji objavlja

JAVNI RAZPIS

za podelitev občinskih priznanj Občine Šmartno pri Litiji za leto 2023.

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Občina Šmartno pri Litiji podeljuje naslednja priznanja:

a) PLAKETA OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJU

Plaketa Občine Šmartno pri Litiji se podeli posameznikom (lahko tudi tujemu državljanu) in pravnim osebam (podjetjem, zavodom, organizacijam, društvom in drugim pravnim osebam):

- za dosežke na gospodarskem, znanstveno-raziskovalnem, kulturno-umetniškem, športnem in humanitarnem področju ter za trajnostni razvoj občine Šmartno pri Litiji;
- ki so s posebnimi delovnimi prizadevanji in uspehi v daljšem časovnem obdobju pomembno prispevali h kakovostnejšemu življenju, blaginji, ugledu in razvoju občine Šmartno pri Litiji;
- za posebne zasluge pri razvijanju in utrjevanju sodelovanja med občino Šmartno pri Litiji in drugimi občinami v Sloveniji in tujini.

Nadalje se plaketa Občine Šmartno pri Litiji podeli posameznikom z izkazano posebno požrtvovalnostjo, nesebičnostjo in pogumom.

Plaketa Občine Šmartno pri Litiji se podeli tudi prijateljskim, pobratenim in drugim mestom in občinam, pravnim osebam ter posameznikom iz RS Slovenije in tujine, ki so posebno zaslužni za razvijanje in utrjevanje prijateljskega sodelovanja z občino Šmartno pri Litiji.

Plaketa se podeljuje v treh rangih:

- najvišji rang priznanja: »zlata plaketa Občine Šmartno pri Litiji«,
- srednji rang priznanja: »srebrna plaketa Občine Šmartno pri Litiji«,
- najnižji rang priznanja: »bronasta plaketa Občine Šmartno pri Litiji«.

Pravidoma se podeli »plaketa Občine Šmartno pri Litiji« v največ v treh primerih letno, ne glede na vrsto plakete.

b) PRIZNANJE OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJU

Priznanje Občine Šmartno pri Litiji se podeli: posameznikom, samostojnim podjetnikom, gospodarskim družbam, krajevnim skupnostim, zavodom, društvom in drugim organizacijam in ustanovam iz območja občine:

- za enkratne dosežke na svojem področju dela ali za dejanja, ki so pomembna za varstvo človeških življenj, varstvo lastnine, ali za storjeno dejanje, ki se ocenjuje kot prispevek k splošnim vrednotam človeka oziroma družbe.

Pravidoma se »priznanje Občine Šmartno pri Litiji« podeli v največ v treh primerih letno.

c) JUBILEJNO PRIZNANJE OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJU

Društvom v občini se podeljuje jubilejno priznanje Občine Šmartno pri Litiji za dolgoletno delo, prvič po 10 letih delovanja in nato vsakih nadaljnjih 10 let dela.

2. PREDLAGATELJI

Predlagatelji za občinska priznanja so lahko sledeči subjekti z območja občine Šmartno pri Litiji: fizične osebe, društva, zavodi, odbor krajevne skupnosti, delovna telesa občinskega sveta in politične stranke.

3. PREDLOG ZA PODELITEV

Predlog za podelitev priznanja mora biti posredovan v pisni obliki in mora vsebovati:

- ime in priimek oziroma naziv predlagatelja ter njegov naslov oziroma sedež,
- ime in priimek oziroma naziv predlaganega prejemnika priznanja,
- utemeljitev predloga.

Priporočljivo je, da predlog za podelitev priznanj Občine Šmartno pri Litiji oddate na obrazcu, ki je na voljo na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji, <https://obcina.smartno.si/> (Za občane/razpisi/javni razpisi in natečaji), ali v sprejemni pisarni Občine Šmartno pri Litiji.

4. NAČIN IN ROK ZA PREDLOŽITEV PREDLOGOV

Rok za oddajo predlogov z obrazložitvijo je do vključno do 31. 5. 2023 do 00.00 (v primeru oddaje po pošti velja poštni žig).

Naslov za oddajo: Občina Šmartno pri Litiji, Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, Tomazinova ulica 2, 1275 Šmartno pri Litiji

Predloge z obrazložitvijo lahko pošljete po pošti ali jih v poslovnem času oddate osebno v tajništvu občinske uprave Občine Šmartno pri Litiji.

Na ovojnici mora biti napisano sledeče:

- polni naslov pošiljatelja,
 - polni naslov prejemnika,
 - pripis: »NE ODPIRAJ – PREDLOG ZA OBČINSKA PRIZNANJA«.
- Predlagamo uporabo priložene ovojnice.

5. OBJAVA JAVNEGA RAZPISA IN DODATNE INFORMACIJE

Javni razpis bo objavljen na spletni strani Občine Šmartno pri Litiji (<https://obcina.smartno.si/za-obcane/javni-razpisi-natecaji-narocila-drazbe-pozivi-in-namere/javni-razpisi-in-natecaji/>), obvestilo o najavi javnega razpisa bo objavljeno v Krajevnih novicah v mesecu aprilu 2023.

Dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom zainteresirani lahko pridobijo **izključno** preko elektronske pošte na naslov info@smartno-litija.si.

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja bo na podlagi prispelih predlogov pripravila predlog nagrajencev in ga posredovala v sprejem Občinskemu svetu Občine Šmartno pri Litiji. Nagrade bodo podeljene na osrednji slovesnosti ob občinskem prazniku v mesecu novembru 2023.

Predsednica Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja:
Veronika Jesenšek

Poročila o skladnosti pitne vode v letu 2022

LETNO POROČILO O SKLADNOSTI PITNE VODE ZA JAVNE VODOVODE V OBČINI ŠMARTNO PRI LITIJ V LETU 2022, KI SO BILI V UPRAVLJANJU OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJ

V skladu s 34. členom Pravilnika o pitni vodi (Uradni list RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17) je upravljavec sistemov za oskrbo s pitno vodo dolžan najmanj enkrat letno obvestiti uporabnike o skladnosti pitne vode, ugotovljene v okviru notranjega nadzora.

V občini Šmartno pri Litiji so bili v letu 2022 trije vodovodi, s katerimi je upravljala Občina Šmartno pri Litiji in posamezni vodovodni odbori (Cerovica - Selšek, Zavrstnik): vodovod Štangarske Poljane (ki oskrbuje Podružnično osnovno šolo Štangarske Poljane), vodovod Cerovica - Selšek (dne 20. 5. 2022 izdano vodno dovoljenje za lastno oskrbo s pitno vodo) in vodovod Zavrstnik. Skupno se oskrbuje okoli 500 prebivalcev naše občine. Na vodovodih Cerovica - Selšek in Zavrstnik je vzpostavljena kontinuirana dezinfekcija pitne vode.

V skladu z zakonodajo je na vseh omenjenih vodovodih vzpostavljen notranji nadzor na osnovah HACCP sistema. Notranji (zdravstveni) nadzor na teh vodovodih je izvajal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Oddelek za okolje in zdravje Novo mesto (v nadaljevanju NLZOH), s katerim je imela Občina Šmartno pri Litiji sklenjeno letno naročilnico, za vodovod Štangarske Poljane. Naročila vzorcev pitne vode za vodovoda Cerovica - Selšek in Zavrstnik sta izvedla njihova vodovodna odbora. V sklopu notranjega nadzora je bil izveden tudi redni odvzem vzorcev za mikrobiološke preiskave in fizikalno-kemijske analize, katerih obseg je določen v okviru letnega plana vzorčenja. NLZOH je za vodovoda Cerovica - Selšek in Štangarske Poljane pripravil Poročilo o zdravstvenem nadzoru vodovodov v občini Šmartno pri Litiji v letu 2022.

Skupno je bilo na vodovodih odvzetih 14 vzorcev za mikrobiološke preiskave in trije vzorci za osnovne sanitarno-kemične preiskave. Rezultati laboratorijskih preiskav so prikazani v Preglednici 1.

Na vodovodu Cerovica - Selšek sta bila na omrežju odvzeta dva vzorca, pri čemer je bil eden kontaminiran s koliformnimi bakterijami, drugi pa z enterokoki in koliformnimi bakterijami. Vsebnost prostega klora pri neustreznih vzorcih je bila pod 0,05 mg/l. Naknadno vzeti vzorec je bil zdravstveno ustrezen.

Na vodovodu Štangarske Poljane je bil izmed treh odvzetih vzorcev na omrežju eden zdravstveno neustrezen zaradi potrjene prisotnosti enterokokov in koliformnih bakterij, oboje pod 4 CFU/100 ml. Po izvedenih ukrepih je bil ponovno odvzet vzorec zdravstveno ustrezen.

Preglednica 1: Javni vodovodi v Občini Šmartno pri Litiji, ki so v upravljanju Občine Šmartno pri Litiji ter vodovodnih odborov Cerovica - Selšek in Zavrstnik, leto 2022; pregled mikrobioloških in kemičnih rezultatov.

Vodovod	MIKROBIOLOGIJA							KEMIJA					
	št. vz.	U	%	NU	%	vzrok	%	št. vz.	U	%	NU	%	vzrok
Cerovica-Selšek													
omrežje	3	1	33	2	67	1*	50	1	1	100	0	0	/
Štangarske Poljane													
omrežje	3	2	67	1	33	1*	33	1	0	0	1	100	Ph
Zavrstnik													
vodohran - pred kl.	2	0	0	2	100	2	100	-	-	-	-	-	-
omrežje	6	5	83	1	17	0	0	1	1	100	0	0	
SKUPAJ	14	8		6		4		3	2		1		

Legenda: U = ustrezen, NU = neustrezen, vzrok pri MKB = število vzorcev z Escherichia coli, *Enterokoki, Thm -Trihalometani

Preglednica 2: Pregled državnega monitoringa v letu 2022

Vodovod	št. vz.	U	%	NU	%	vzrok
Cerovica-Selšek	2	2	100	0	0	
Štangarske Poljane	2	0	0	2	100	Ph (50%), kol. bakt. (50%)
Zavrstnik	2	2	100	0	0	
SKUPAJ	6	4		2		

Legenda: U = ustrezen, NU = neustrezen, vzrok: parameter neskladnosti

Na vodovodu Zavrstnik je bil od šestih odvzetih vzorcev na omrežju eden, ki je odstopal v parametru skupnega števila mikroorganizmov pri 37 °C.

Sanitarno-kemični rezultati na obravnavanih vodovodih so bili skladni. Kislost vode na vodooskrbnem sistemu Štangarske Poljane ne vpliva negativno na zdravje upo-

rabnikov. Vzorec vode na kovine na tem vodovodu ne kaže bistvenih odstopanj.

V okviru državnega monitoringa je bilo na obravnavanih vodovodih v letu 2022 odvzetih šest vzorcev, rezultati laboratorijskih preiskav pa so prikazani v Preglednici 2.

Tanja Kepa Ferlan

POROČILO O SPREMLJANJU SKLADNOSTI IN ZDRAVSTVENE USTREZNOSTI PITNE VODE ZA LETO 2022 NA SISTEMIH OSKRBE S PITNO VODO NA OBMOČJU OBČINE ŠMARTNO PRI LITIJ, KI SO V UPRAVLJANJU KSP LITIJ, D. O. O.

Javno podjetje Komunalno stanovanjsko podjetje Litija, d. o. o. (v nadaljevanju: upravljavec) zagotavlja nadzor nad skladnostjo in zdravstveno ustreznostjo pitne vode v okviru notranjega nadzora na vseh sistemih javne oskrbe s pitno vodo, s katerimi upravlja. Notranji nadzor je vzpostavljen na osnovah HACCP načrta, ki omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih tveganj, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi, in določa izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavljanje stalnega nadzora na tistih mestih (kritičnih kontrolnih točkah - KKT in kontrolnih točkah - KT) v oskrbi s pitno vodo, kjer se tveganja lahko pojavijo. Sestavni del HACCP načrta je tudi Program odvzema vzorcev pitne vode.

Poleg notranjega nadzora pa Ministrstvo za zdravje zagotavlja spremljanje pitne vode - monitoring, s katerim se preverja, ali pitna voda izpolnjuje zahteve Pravilnika o pitni vodi (Ur.l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/04, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17) (v nadaljevanju: Pravilnik o pitni vodi), zlasti zahteve za mejne vrednosti parametrov, določene v Prilogi I Pravilnika o pitni vodi. Nosilec monitoringa v letu 2022 je bil Nacionalni inštitut za javno zdravje

(NIJZ), izvajalec pa Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH). Število pregledov in število odvzetih vzorcev pitne vode v posameznem oskrbovalnem sistemu je prilagojeno povprečni dnevni porabi pitne vode. Storitve odvzema vzorcev pitne vode in nadaljnje preiskave v okviru notranjega nadzora je v letu 2022 izvajal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, s katerim ima upravljavec sklenjeno pogodbo.

Zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode s Pravilnikom o pitni vodi ocenjujemo na podlagi opravljenih terenskih pregledov in meritev, mikrobioloških preskušanj in fizikalno-kemijskih preizkušanj odvzetih vzorcev pitne vode v posameznem oskrbovalnem sistemu. Navadno velja, da je oskrba s pitno vodo v večjih oskrbovalnih sistemih varnejša kot v manjših oskrbovalnih sistemih.

V splošnem ocenjujemo, da je bila oskrba s pitno vodo v letu 2022 na vseh sistemih javne oskrbe s pitno vodo v upravljanju javnega podjetja varna. Notranji nadzor je zagotavljal pravočasno odkrivanje pomanjkljivosti in uspešno odpravo vzrokov za neskladja. Osnovni pogoj za varno oskrbo s pitno vodo so objekti, ki so sanitarno tehnično ustrezni. Priprava vode pred distribucijo se lahko uvede, ko se izčrpa vse ostale možnosti in v kolikor ne razpolagamo z zajetjem, ki omogoča zajem pitne vode, ki je skladna z določili Pravilnika o pitni vodi. Večina vodnih virov žal ne zagotavlja več skladne pitne vode in posledično se, razen na enem

vodovodnem sistemu v upravljanju KSP Litija, d. o. o., izvaja dezinfekcija pitne vode pred distribucijo. Odprava tehničnih pomanjkljivosti, ki bi zagotavljale še večjo varnost oskrbe s pitno vodo, se izvaja postopno v soglasju z lastnikoma vodovodnih sistemov, torej Občino Litija

in Občino Šmartno pri Litiji. Poročilo o številu vseh odvzetih vzorcev pitne vode v okviru notranjega nadzora in monitoringa ter rezultate o skladnosti in neskladnosti s Pravilnikom o pitni vodi na preiskane parametre za posamezne sisteme za oskrbo s pitno vodo je poda-

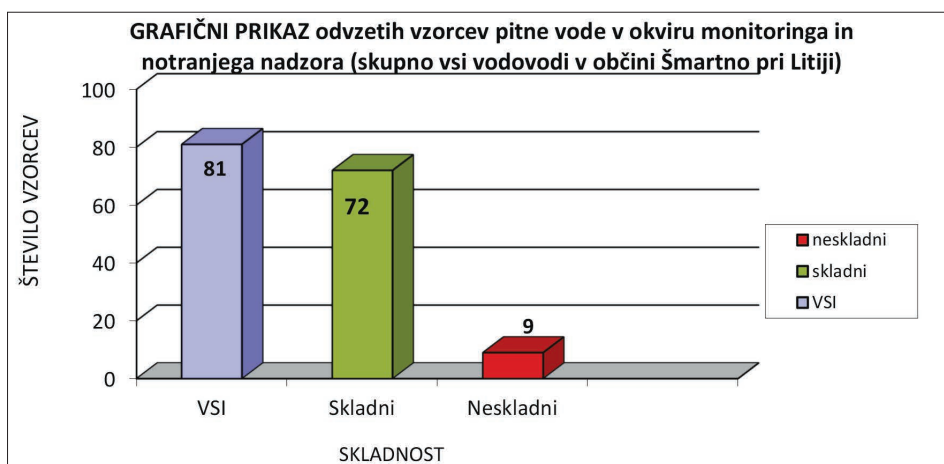
no za območje občine Šmartno pri Litiji v tabeli. Graf pa prikazuje skupno število vzorcev, odvzetih na mikrobiološka preizkušanja. Neskladnost se v vseh primerih nanaša na indikatorske parametre, ki ne predstavljajo večjega tveganja za zdravje uporabnikov.

SPREMLJANJE ZDRAVSTVENE USTREZNOSTI PITNE VODE v letu 2022; notranji nadzor in monitoring, upravljavec: KSP Litija, d. o. o., območje občine Šmartno pri Litiji

Vodovodni sistem – Oskrbovalno območje	Distribucija vode: m ³ /dan	Število uporabnikov	Dezinfekcija	Vrsta nadzora	Mikrobiološka preskušanja: število vzorcev				Kemijska preizkušanja: število vzorcev	
					Vsi	Neskladni	Neskladni parameter	Ukrep za odpravo neskladja	Vsi	Neskladni
1 LITIJA - ŠMARTNO - GOLIŠČE	1.281	9.350	plinski klor	Notranji	27	2	Kol. b.	Izpiranje internega omrežja	1	0
				Monitoring	7	0		–	1	0
2 PRIMSKOVO	22	260	NaOCl	Notranji	3	0			1	0
				Monitoring	2	0			0	0
3 DOM TISJE - VINTARJEVEC	27	321	NaOCl	Notranji	3	0			1	0
				Monitoring	2	0			0	0
4 VELIKA KOSTREVNICA	111	650	NaOCl	Notranji	8	0			1	0
				Monitoring	4	0			1	0
5 GRADIŠKE LAZE	25	225	NaOCl od oktobra 2022 dalje	Notranji	4	0	–	Čiščenje objektov in uvedba dezinfekcije	1	0
				Monitoring	2	1	Kol. b.			
6 RAČICA - ŠTANGA	21	180	NaOCl	Notranji	5	4	Kol. b.	Izredni servis klorirne naprave in izpiranje omrežja	1	0
				Monitoring	2	1	Število kolonij		0	0
7 LESKOVICA - VRATA	17	110	NaOCl	Notranji	3	0			1	0
				Monitoring	2	0			0	0
8 VINTARJEVEC – vas	14	160	NaOCl	Notranji	3	0			1	0
				Monitoring	2	0			0	0
9 GRILOVEC	6	40	NaOCl	Notranji	2	1	Kol. b.	Izpiranje omrežja	1	0
				Monitoring	0	0			0	0

Legenda: NaOCl – natrijev hipoklorit, Kol.b. – koliformne bakterije

Na vodovodnem sistemu Račica - Štanga so štiri vzorci pitne vode, odvzeti na omrežju v okviru notranjega nadzora, izkazovali neskladnost zaradi prisotnosti koliformnih bakterij (od 1 do 26 CFU/100 ml). Upravljavec je izvedel izredni pregled vseh objektov na vodovodnem sistemu, izredni servis klorirne naprave in izpiranje vodovodnega omrežja na hidrantih. Po izvedenih ukrepih za odpravo vzrokov neskladja je bilo izvedeno kontrolno vzorčenje. Rezultati mikrobioloških preskušanj so še vedno izkazovali neskladnost zaradi povečanega števila kolonij pri 22 °C in prisotnost koliformnih bakterij v enem od vzorcev (1 CFU/100 ml). Vzrok neskladnosti je neustrezna dezinfekcija pitne vode. Doziranje dezinfekcijskega sredstva v tlačni cevovod na zajetju je zaradi visokega pritiska oteženo. Na vodovodnem sistemu se izvajajo investicijska dela, ki bodo odpravila to pomanjkljivost. Točka dezinfekcije se bo iz zajetja premaknila v vodohran predvi-

doma jeseni 2023.

Na vodovodnem sistemu Gradiške Laze je v marcu odvzeti vzorec vode v okviru monitoringa izkazoval mikrobiološko neskladnost zaradi potrjene prisotnosti koliformnih bakterij (1 CFU/100 ml). Izvedeno je bilo izredno čiščenje in dezinfekcija vodohranov in zajetja ter izpi-

ranje cevovodov. V oktobru 2022 je bila vzpostavljena dezinfekcija pitne vode s klorovim preparatom – natrijev hipoklorit. Koncentracija preostalega prostega klora v pitni vodi se giblje med 0,10 mg/l in 0,30 mg/l. Vsi odvzeti vzorci pitne vode po uvedbi dezinfekcije so glede na preiskane parametre izkazovali skladnost

pitne vode s Pravilnikom o pitni vodi. Na vodovodnem sistemu **Grilovec** je v okviru notranjega nadzora en odvzeti vzorec izkazoval neskladnost zaradi prisotnosti koliformnih bakterij (8 CFU/100 ml). Izvedeno je bilo izpiranje omrežja in izredni servis klorirne naprave. Za zagotavljanje skladnosti pitne vode mora biti vsebnost prostega klora na omrežju v mejah med 0,10 in 0,30 mg/liter.

KSP Litija, d. o. o.

POROČILO O KAKOVOSTI PITNE VODE NA OBMOČJU OBČINE ŠMARTNO PRI LITJI ZA LETO 2022

Na območju občine Šmartno pri Litiji se uporabnike oskrbuje iz treh vodovodnih sistemov v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Grosuplje, in sicer Debeli

Hrib, Felič Vrh in Stična. Letni notranji nadzor je bil izveden s strani pooblaščenega izvajalca Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano. Notranji nadzor se opravlja na podlagi Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17) in interne HACCP dokumentacije.

V splošnem lahko ugotovimo, da se je uporabnikom distribuirala ustrezna zdrava pitna voda.

Celotno letno poročilo za leto 2022, pripravljeno s strani pooblaščenega izvajalca notranjega nadzora, je objavljeno na spletni strani <http://www.jkpg.si/> pod rubriko Kakovost pitne vode. Poleg tega so na tem spletnem mestu dosegljiva: Priporočila lastnikom objektov za hišno vodovodno omrežje (HVO) po daljši pre-

kinitvi uporabe pitne vode (COVID-19), Navodila o prekuhavanju vode, Priporočila za uporabo vode ob izdanem ukrepu prekuhavanja vode, Priporočila lastnikom objektov za vzdrževanje hišnega vodovodnega omrežja in Navodila za dezinfekcijo vodovodnega omrežja.

Prijava na e-OBVESTILA

S prijavo na e-OBVESTILA boste v najkrajšem možnem času obveščeni o morebitnih motnjah pri izvajanju komunalnih storitev na vašem odjemnem mestu. Obveščeni boste preko elektronske pošte in kratkega SMS sporočila. Storitev je v obeh primerih brezplačna, aktivirate jo z izpolnjenim obrazcem na spletni strani <https://www.jkpg.si/vloge-in-obrazci/prijava-na-prejemanje-obvestil>.

Javno komunalno podjetje Grosuplje

Rezultati notranjega nadzora nad kakovostjo pitne vode pri uporabnikih v letu 2022

Vodovodni sistem	količina distribuirane vode [m ³]	MIKROBIOLOŠKE ANALIZE				FIZIKALNO-KEMIJSKE ANALIZE				ukrep prekuhavanja [dni]
		št. vzorcev	% ustreznih	št. neustreznih	vzrok neustreznosti	št. vzorcev	% ustreznih	št. neustreznih	vzrok neustreznosti	
Debeli Hrib	20.794 od tega 1.998 občina Šmartno pri Litiji	13	100	0	-	7	100	0	-	0
Felič vrh	1.765 od tega 535 občina Šmartno pri Litiji	5	100	0	-	4	100	0	-	0
Stična	669.693 od tega 124 občina Šmartno pri Litiji	21	100	0	-	9	100	0	-	0

Legenda:

EC - E. coli - pokazatelj fekalnega onesaženja, CP - clostridium perfringens, vključno s spori, je zanesljiv pokazatelj fekalnega onesaženja, v pitni vodi ni dopustna
 KB - koliformne bakterije so pokazatelj stoječe vode (mrtvi rokavi na omrežju ali hišnega vodovodnega omrežja), v pitni vodi niso dopustne
 SK22 - št. kolonij pri 22 °C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.
 SK37 - št. kolonij pri 37 °C je pokazatelj učinkovitosti postopka priprave vode in kaže na možnost razmnoževanja bakterij v omrežju zaradi zastojev ali povečane temperature, mejna vrednost < 100/ml.
 EN - enterokoki - v odsotnosti drugih bakterij pokazatelj starejšega fekalnega onesaženja

Novice iz Državnega zbora

Avtor članka: Franc Props, poslanec Državnega zbora

Vaše zaupanje, izkazano na volitvah pred letom dni, smo sprejeli z največjo mero odgovornosti.

Zato premišljeno in s spoštovanjem do vseh državljanov uresničujemo dane zaveze. »Naša vlada se za razliko od svoje predhodnice ukvarja s tem, kako bodo ljudje živeli. Da bodo imeli čim večji dostop do javnih dobrin, predvsem do javnega zdravstva, ki je v vrhu naših prioritet,« je na seji Državnega zbora v odgovoru na interpelacijo SDS poudaril predsednik vlade **dr. Robert Golob**. SDS z vlaganjem nesmiselnih zakonov, referendumskimi zahtevami in interpelacijo sproža blokado na blokado, da bi onemogočila ali vsaj upočasnila delo vlade, kar pa ji ne uspeva. Izgubila je vse tri referendume ter lokalne in predsedniške volitve. Sporočilo, ki ga dajejo ljudje, je, da ne želijo več doživljati tega, kar so doživljali v času zadnje Janševe vlade.

Očitki Janševe stranke vladi in njihovi nenehni napadi na civilno družbo, ki je ključni del vsake skupnosti, nimajo nobene razumne utemeljitve. Prav tako poizkušajo posamezniki ene politične skupine z namenom razdvajanja naroda vedno znova politikantsko

razlagati zadnjih trideset let »zgodovine« (mimogrede, tako kratko obdobje še ne more biti zgodovina). Pri tem se trudijo v ospredje umestiti ozkogled osebni pogled na zadnja desetletja naše preteklosti. Prav zato je zame osebno nerazumljiv odnos Janševe stranke do osamosvojitve Slovenije. To pogumno dejanje in odločitev našega naroda je zasluga in last vseh državljanov in državljanov, zato si jo ena politična skupina ali nekaj njenih posameznikov ne more jemati kot svojo oziroma strankarsko lastnino.

Vlada dr. Roberta Goloba in vladajoča koalicija na vsa podtikanja, manipulacije, blokade, laži in ustrahovanja, ki se jih poslužuje največja opozicijska stranka, odgovarjajo z uspešnim delom za ljudi in v dobro ljudi. Žal objektivne informacije o vladnih prizadevanjih in uspehih mnogokrat ne pridejo do ljudi. Razlog temu je tudi »ugrabitve« javne radiotelevizije.

Časov, ko so ljudem v času epidemije s stani Janševe vlade izrekli 62.000 glob v skupni vrednosti več kot 5,7 milijona evrov, ne bo več. Niso se uresničile napovedi, da bomo ostali brez elektrike, da nas bo po zimi zeblo, da bo nastopila katastrofična recesija, da se bo gospodarstvo ustavilo. Zato, da bi ustrahovala in zastrašila ljudi, se je takih laži v zadnjem letu, ko ni več na oblasti, posluževala Janševa stranka. Manipulacijam Janševe stranke so izpostavljeni zlasti najranljivejši - predvsem starejši in kmetje.

Vlada dr. Roberta Goloba se je na nastale in hitro spreminjajoče se okoliščine odzivala hitro in učinkovito. Z energetske krize in druginjo smo se soočili bistveno uspešneje od povprečja Evropske unije. Za blažitev druginje je bilo namenjenih 36 milijonov evrov, minimalna plača pa se je dvignila na najvišji znesek doslej – povečala jo je za

100 evrov neto na mesec. Zaradi davčnih ukrepov se je dvema tretjinama prebivalstva povečal prihodek, dodatno pa je obremenjenih le dva odstotka najbogatejših v družbi; gospodarska rast Slovenije je občutno višja od povprečja Evropske unije; stopnja brezposelnosti v državi je najnižja doslej in je dvakrat nižja od evropskega povprečja; več kot eno milijardo evrov je v prihodnjih proračunih na razpolago za prestrukturiranje industrije; ambulate za neopredeljene je obiskalo že več kot 10.000 pacientov. Stavimo na zeleni prehod, posodobitev industrije ter na nova delovna mesta z večjo dodano vrednostjo in višjo plačo. Ni potrebno, da smo narod hlapcev z nizkimi plačami.

e-naslov: franc.props@dz-rs.si
GSM: +386 41 636 160

Poslanska pisarna: Jerebova ulica 14, Litija, desno od vhoda

Iz svetniških klopi

Avtorica članka: mag. Karmen Sadar

Občinski svetniki Občine Šmartno pri Litiji so se sestali na svoji 4. redni seji v četrtek, 13. 4. 2023. Župan Blaž Izlakar je predlagal, svetniki pa potrdili, 9. točk dnevnega reda.

Najprej je delo javnega zavoda Knjižnica Litija predstavila njegova direktorica Andreja Štuhec. Svetnike je seznanila s pisano paleto dejavnosti, s katerimi se knjižnica ukvarja poleg svojega osnovnega poslanstva, pa tudi s prostorskimi težavami, s katerimi se sooča knjižnica v Litiji. Nova pridobitev v letu 2022 je izposojevalnica v Javorju, ki je mesto našla v Medgeneracijskem središču Javorje, njegovi stalni uporabniki pa so tudi otroci iz enote vrtca Javorčki. Sledila je točka Sprejem odločitve o nadaljevanju gradnje vrtca po obstoječi pogodbi (rumena knjiga Fidic). Župan je predstavil njeno vsebino, po razpravi pa je sledilo poimensko glasovanje o odločitvi. Na podlagi sprejetega sklepa s 11 glasovi za in 3 vzdržanimi glasovi se bo gradnja novega vrtca nadaljevala po obstoječi, že podpisani pogodbi z izvajalcem.

Pri kadrovskih zadevah so se svetniki seznanili z ugotovitvami Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Na poziv strankam in listam za imenovanje predstavnika lokalne skupnosti v Svet lokalnih skupnosti CSD Osrednja Slovenija – vzhod niso prejeli nobenega predloga, zato bodo poziv ponovili. Svetniki so v potrditev prejeli še predlog za izplačilo redne delovne uspešnosti direktorjev in ravnateljev javnih zavodov, katerih ustanoviteljica ali soustanoviteljica je Občina Šmartno pri Litiji. Predlog so svetniki soglasno sprejeli.

V nadaljevanju seje so svetniki obravnavali zaključni račun Občine Šmartno pri Litiji za leto 2022 in ga sprejeli.

Sledila je obravnava Letnega programa športa v Občini Šmartno pri Litiji in Letnega programa kulture v Občini Šmartno pri Litiji za leto 2023, ki določata način in pogoje sofinanciranja programov iz občinskega proračuna. Oba programa sta bila soglasno sprejeta. Svetniki so potrdili še spremembo akta o sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Litija in se seznanili z delom župana in občinske uprave. Župan je prisotne med drugim seznanil tudi s sklenitvijo predpogodbe z Župnijo Šmartno pri Litiji za nakup zemljišč pri OŠ Šmartno za gradnjo novega vrtca.

Župan Blaž Izlakar je sejo zaključil s pobudami in vprašanji svetnikov.

K sodelovanju vabimo:

- **OPERATERJE NA STROJIH ZA BRIZGANJE PLASTIKE (m/ž)**
in
- **OPERATERJE NA CNC STROJIH ZA OBDELOVANJE KOVIN (m/ž)**

Kraj opravljanja dela:

KGL, d. o. o., Ponoviška cesta 13, Litija

Nudimo:

- delo v stabilnem poslovnem okolju z urejenimi delovnimi pogoji,
- zaposlitev za nedoločen čas,
- stimulatívno in redno plačilo,
- možnost proučitve in dodatnega izobraževanja.

V kolikor imate voljo do tovrstnega dela in vas odlikujejo zanesljivost, vztrajnost in želja po novih znanjih, če ste odgovorni in vas zanima delo v dinamičnem okolju, vas vabimo, da nam posredujete svojo prijavo na naslov KGL d. o. o., Ponoviška cesta 13, Litija ali po elektronski pošti: petra.anzel@kgl.si.

Pred nami so novi razvojni izzivi in priložnosti

Vprašanja postavil: dr. Jernej Kotar

Razvojni center Srca Slovenije s sedežem v Litiji že od leta 2000 vodi, koordinira in povezuje razvojne projekte v delu osrednje Slovenije, znanem kot Srce Slovenije. Vse od ustanovitve si v sodelovanju z domačimi in tujimi partnerji prizadeva za izboljšanje kakovosti življenja ljudi v tej regiji in je zato pomemben dejavnik razvoja naših krajev.

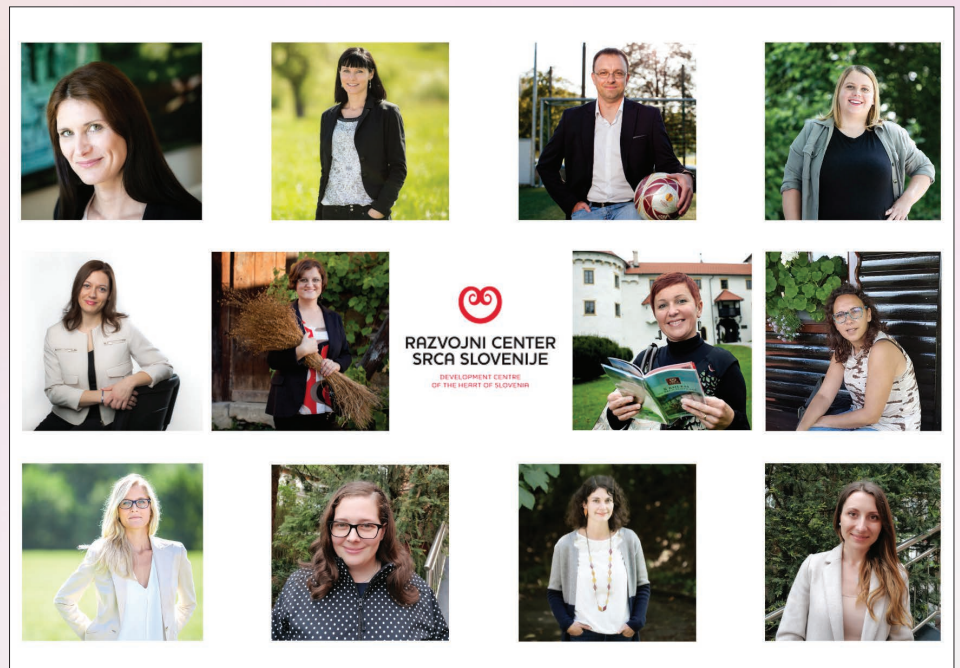
O dejavnosti Razvojnega centra Srca Slovenije redno poročamo tudi v našem glasilu, tokrat pa smo k pogovoru povabili njegovo direktorico, gospo Mojco Štepic. Gospa Štepic, dovolite mi, da se vam v imenu uredništva najprej zahvalim za vaš prijazen odziv našemu povabilu. Pred prevzemom vodenja centra ste imeli za seboj že zelo uspešno kariero. Nam lahko zaupate, kje vse ste pred prihodom v Litijo nabirali svoje izkušnje?

Hvala vam za povabilo na pogovor.

Dobrih devet let sem bila zaposlena kot projektni vodja v svetovalnemu podjetju Vibacom, kjer smo z res super ekipo nagovarjali poslovne izzive naših strank, od večjih, kot so BTC, Adria Mobil, Vinakoper, Žito, Steklarna Hrastnik, HIT in drugih, do manjših podjetnikov, kot so na primer Kamnoseštvo Šergan, Finera, RSH in tudi takratni Center za razvoj Litija, danes Razvojni center Srca Slovenije. Predvsem smo jim pomagali pri oblikovanju njihovih razvojnih korakov s pomočjo segmentacij strank, zaposlenih in dobaviteljev, uvajali smo ciljno vodenje, oblikovali akcijske načrte, pripravljali trženjske in komunikacijske strategije ter uvajali sisteme za spodbujanje inovativnosti.

Po rojstvu prvega otroka sem se za slabi dve leti zaposlila prav na Razvojnem centru kot vodja razvoja in vodja projektov za podjetništvo, kjer sem vodila mednarodne projekte s področja podjetništva in inovativnosti ter sodelovala pri oblikovanju sistema za pridobitev pravic do uporabe kolektivne blagovne znamke Srce Slovenije, ki živi še danes, kar me zelo veseli.

Potem pa me je pot, bolj slučajno kot ne, zanesla v javno upravo. To sicer ni bila moja ambicija, vendar me je prepričal strokovni izziv vzpostavitve t. i. vladne projektne pisarne, kar mi je bilo dejansko pisano na kožo. Kot državna sekretarka v Kabinetu predsednika Vlade RS sem spremljala

Ekipa Razvojnega centra Srca Slovenije

izvajanje desetih vladnih strateških projektov, definiranih s Koalicijsko pogodbo. Po drugi porodniški sem nadaljevala z izvajanjem enega od strateških projektov in vodila Sektor za socialno podjetništvo, združništvo in ekonomsko demokracijo v okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Hvaležna sem za te izjemne izkušnje; speljala sem celoten postopek priprave Zakona o socialnem podjetništvu do sprejema v Državnem zboru, upravljala z 8 milijoni EUR za projekte s področja socialne ekonomije in sodelovala v različnih strokovnih skupinah, tudi z OECD in Evropsko komisijo na področju socialne ekonomije. Potem sem res na kratko zajela sapo in maja 2019 že začela s prvimi koraki na Razvojnem centru Srca Slovenije.

Kako dobro ste poznali litijsko in šmarsko občino, preden ste se zaposlili v Razvojnem centru Srca Slovenije?

Nekoliko že, saj imam »litijski potni list« že od leta 2003 in, kot že omenjeno, tudi z Razvojnim centrom, ki je že dobro povezoval deležnike iz obeh občin, sem že prej sodelovala.

Domačini včasih nekoliko pristransko gledamo na svoje kraje. Enim se zdi, da je potenciala zelo veliko, drugi se s tem ne bi strinjali. Kakšen pa je vaš pogled?

Potencial obstaja, vedno in povsod. Če s(m) o le ljudje odprti za spremembe, če si upamo pogledati vsaj malce izza svoje ograje, če znamo vztrajati in, nenazadnje, če zmoremo sprejeti tudi kak neuspeh. Že samo to, da smo v samem središču Slovenije, da imamo dobre prometne povezave, zdravo okolje, naravne danosti in še številne posebnosti, ki jih težko najdeš kje drugje, bi moralo zadostovati za navdih. Ali potenciala vidimo in izkoristimo, pa je odvisno od vsakega posameznika.

Velikokrat slišimo, da je napredek moč le s sodelovanjem in povezovanjem, toda vaš center s svojim delom nenehno dokazuje, da so to več kot le prazne besede. Vse od ustanovitve je bil namreč vključen v celo vrsto projektov, namenjenih izboljšanju kakovosti življenja v teh krajih in njihovem razvoju. Katere pretekle projekte ocenjujete kot najuspešnejše?

Hvala za izrečeno, me veseli, da je bil trud opažen. Veliko je bilo dobrih projektov, evropskih že okrog 50, težko je izbrati. Omenila bi predvsem Interregov projekt EU_SHAFFE, ki se je dotikal razvoja pametnih, zdravih in starosti prijaznih okolij in v katerem smo spoznali preko 40 različnih dobrih praks, ki uspešno nagovarjajo to področje. Z njim smo vplivali na spremembo LAS strategije, da bi projekti s področja oskrbe na domu imeli več možnosti financiranja. Konkreten rezultat tega projekta na našem območju je Točka za starejše, ki je trenutno v teku. Za implementacijo ene izmed dobrih praks (»Health kiosk«) je zanimanje tudi s strani Ministrstva za zdravje, kar je prav tako dober dosežek. Dragoceno je bilo tudi aktivno sodelovanje Doma Tisje v tem projektu.

Ne morem niti mimo projekta TRINNO, ki je bil tudi s strani programa Interreg izbran za enega uspešnejših. Z njim smo se zavzemali za izboljšanje instrumentov politike na področju podpornega okolja za podjetništvo. Slovenski podjetniški sklad je tudi z njegovo pomočjo in na osnovi izkušenj irskih partnerjev izboljšal svoj produkt – spodbude malih vrednosti preko vavčerjev, ki jih podjetniki lahko prejmejo na zelo enostaven način, brez predolgotrajnih postopkov.

Še en podjetniški projekt (P-IRIS), ki nam je dal možnost zaposliti novo osebo, ki je razvila in odprla podjetniški coworking

prostor RISE Šmartno – Litija. Prostor smo tudi opremili s pop-up trgovino, CNC strojem, 3D tiskalnikom, zmogljivim računalnikom in programsko opremo CorelDraw ter izvedli številna podjetniška izobraževanja z zanimivimi podjetniškimi gosti. Tu je potem našlo prostor kar nekaj novih podjetnikov.

Izpostavila bi še projekt »Cultural Capital Counts«, ki se je izvajal v okviru programa Srednja Evropa in naredil pomemben preskok pri vrednotenju nesnovne kulturne dediščine na našem območju. Znotraj nje ga smo se pričeli še bolj zavedati pomena rokodelcev, njihovih izdelkov, njihovega znanja ter veščin, ki hitro izginjajo. Tudi zaradi tega projekta smo pričeli s strokovnim ocenjevanjem najbolj kakovostnih rokodelskih izdelkov, oblikovali Mrežo rokodelcev Srca Slovenije, se povezali s številnimi rokodelskimi centri širom države in začeli na nacionalnem nivoju s »pritisk« za formalno ureditev tega področja. Bilo je vloženega veliko znanja, truda, časa in energije, a rezultat je danes tu. Zakon o ohranjanju in razvoju rokodelstva je bil letos potrjen na Vladi RS in čaka le še potrditev v Državnem zboru. Gre za prvi tovrstni zakon v zgodovini naše države, ki bo zaščitil rokodelske izdelke, spodbudil prenos znanj, ohranjal tradicionalno rokodelstvo, ponudil finančne spodbude vrhunskim rokodelcem ter spodbudil podjetništvo na tem področju.

Trenutno izvajate kar nekaj projektov, med njimi tudi Točko za starejše, ki je še posebej pomemben za starejše prebivalstvo v naši občini. Kaj si lahko naši občani obetajo od njega?

Točke za starejše, ki jih najdemo tako v Šmartnem, Litiji kot Lukovici ponujajo starejšim od družabništva in pogovorov do dostave hrane, pomoči pri opravilih, učenju uporabe računalnika in pametnega telefona, pravnega svetovanja, spremstva v trgovino, k zdravniku, na pošto in podobno. Gre za brezplačne storitve, ki lepo dopolnjujejo projekt Sopotnik – brezplačni prevozi za starejše – in jih opravljajo prostovoljci, ki se jim na tem mestu tudi iskreno zahvaljujem. V Litiji in Šmartnem jih je na točkah trenutno 14. Starejši lahko naročilo za pomoč oddajo preko telefona, elektronske pošte, spletnih strani občin ali se na točkah oglasijo osebno.

Kateri projekti so še v teku?

Trenutno izvajamo osem evropskih projektov, vsebinsko vezanih predvsem na trajnostni turizem, zeleno podjetništvo in skrb za starejše ter njihove neformalne oskrbovalce. Potem je tu še devet LAS projektov in medLASovskih projektov povezovanja na temo vodnih in kolesarskih poti, eko hrane in izobraževanja. Izvajamo tudi številne aktivnosti za pet občin, ki jih pogodbeno dogovorimo vsako leto, upravljamo TIC in Rudnik Sitarjevec Litija

ter izvajamo aktivnosti za razvoj in pospeševanje turizma v matični občini, delamo pa tudi na nekaterih projektih, za katere so nas najeli različni naročniki. Skratka, zelo pestro in zelo raznoliko.

V marcu se je v kulturnem domu v Šmartnem odvila dobro obiskana delavnica, na kateri so lahko udeleženci predstavili svoje ideje za razvoj občine. Se vam zdi, da bi se morala takšna srečanja zgoditi večkrat?

Po čisto vsakem srečanju – teh je bilo šest, po eden v vsaki občini LAS, so nas udeleženci nagovorili s potrebami po še oziroma izražali precejšnje zadovoljstvo. Predvsem zato, ker so spoznali svoje sokrajane, ker so slišali, kaj vse (že) imamo in kje vse še obstajajo potrebe, ker so zaznali številne potenciale in priložnosti, ker so lahko izrazili svoje mnenje in bili slišani tudi s strani odločevalcev in, kar je najlepše, ker so tkali vezi za prijavo projektov, s katerimi bodo izboljšali kakovost življenja v svojem kraju. Mi smo pa dobili odlične vsebine, ki jih bomo vključili v novo LAS strategijo in že v začetku naslednjega leta objavili javni poziv za financiranje teh projektovnih idej.

Dela zagotovo ne bi mogli opravljati tako uspešno, če ne bi imeli podpore vaših sodelavcev. Nam lahko zaupate, kako velika je vaša ekipa in katera področja pokrivajo vaši sodelavci?

Trenutno smo precej velika ekipa 12 sodelavcev. Ena sodelavka je sicer na porodniškem dopustu, dve sta zaposleni za krajši delovni čas, ena je zaposlena preko javnih del le do konca leta. Mojca in Nina sta se nam pridružili lani, ko smo od Občine Litija prejeli 5-letno koncesijo za upravljanje lokalnega turizma in opravljata seveda naloge na tem področju. Mitja, Mija in Tina delajo predvsem na aktivnostih v okviru LAS, Suzana odlično skrbi za finančno-računovodski del poslovanja, Anita, Tina in Jasna pa delajo predvsem na (evropskih) projektih. Anamarija nam je za leto dni pomahala v slovo, Klavdija pa se nam je šele dobro pridružila in trenutno ureja našo prenovljeno spletno stran. To je neka osnovna razdelitev dela, v resnici pa vsi opravljamo (skoraj) vse. Res imam srečo delati z njimi, tako odgovornimi, samostojnimi, strokovnimi in prijetnimi ljudmi. V bistvu so prav oni tisti, zaradi katerih sem se prijavila na to delovno mesto.

Vaše delovanje je v veliki meri odvisno tudi od podpore občin. Ali menite, da vas Občina Šmartno pri Litiji dovolj podpira?

Posel s(m)o ljudje. Ko nekdo oceni, da bo imel od podpore določene koristi, podporo da. In to se mi zdi prav. Finančna podpora, ki nam jo dajo občine, je vezana na izvedbo medsebojno dogovorjenih aktivnosti in ne predstavlja znatnega deleža naših prihodkov, je pa izjemno pomembna in dragocena. Večino prihodkov še vedno ustvarimo

z evropskimi projekti in s prodajo našega znanja na trgu.

Kako bi ocenili sodelovanje s ključnimi partnerji v šmarski občini, s kom največ sodelujete?

Dobro sodelujemo tako z Občino kot s številnimi deležniki, na primer Krčmo na gradu Bogenšperk, TIC-em, Domom Tisje, Društvom upokojencev, Kmetijo Pr' Janez, Čebelarstvom Dremelj, Eko kmetijo Vodnjov, Vinogradniškim društvom ŠTUC, Domačijo Pivec, ga. Barbaro Dacar in drugimi.

Naj vas za konec povprašam še o vaših načrtih za prihodnost. Kot vemo, se Republiki Sloveniji obetajo določena evropska sredstva tudi v prihodnjih letih. Na katera področja se nameravate osredotočiti pri prijavljanju novih projektov?

V 23 letih, kolikor podjetje že obstaja, se je ekipa lotevala res številnih vsebin, od energetike, odgovornih raziskav, merjenja inovacij, trajnostne mobilnosti, kratkih dobavnih verig s hrano itd. To je bilo vsekakor dobro, saj se je na ta način na območje prinašalo nove informacije, dodatna sredstva, sveža znanja in spodbudilo tudi različne podjetniške iniciative. Vendar pa lahko tovrsten pristop hitro pripelje do tega, da postane vsega preveč in premalo usmerjenega. Zato bomo našo energijo in čas v največji meri usmerili predvsem v tri področja: turizem, skrb za starejše in rokodelstvo – na področja, na katerih imamo znanje, bogate izkušnje, ki jih z veseljem delimo, hkrati pa do njih čutimo tudi osebno afiniteto.

Gospa Štepic, za nama je nadvse prijeten klepet. Hvala, ker ste si vzeli čas za pogovor. Vam in vašim sodelavcem želim v imenu uredništva še veliko uspešno izvedenih projektov.

Prav lepa hvala tudi vam za povabilo in lepe želje.

Izhodišča za naše razvojne projekte izvirajo iz danosti Srca Slovenije. Bogato izročilo nesnovne kulturne dediščine je botrovalo zasnovi Mreže rokodelcev Srca Slovenije, s katero se povezujemo v Konzorcij rokodelskih centrov Slovenije.

Osnovna šola Šmartno pri Litiji

PRAVLJIČNA JOGA

Pravljična joga otroke popelje v svet domišljije, gibanja, smeha in zabave ter stika s samim seboj. V prvi triadi smo v mesecu marcu pričeli z izvajanjem jogijskih uric in ponovno se je izkazalo, da učenci potrebujejo in želijo spremembe, nove aktivnosti, gibanje ter v enaki meri tudi sproščanje in umirjanje. Prve vtise so podelili učenci 1. b razreda, ki si želijo še več takih ur.

»Naučili smo se pozdrav soncu. Bilo mi je zelo všeč.« (Oskar)

»Iz letala smo gledali drevesa.« (Julija)

»Oponašali smo žirafa in močno stegnili vrat.« (Ava)

»Zanimiva se mi je zdela peščena ura.« (Brina)

»Všeč mi je bilo, ko smo tekli kot zebre.« (Vid)

»Najbolj všeč mi je bilo, ko smo na koncu počivali.« (Oskar)

»Oponašali smo leva in naredili most, da smo rešili živali.« (Ema)

RASTEM S KNJIGO

Šola ima pomembno vlogo pri širjenju bralne kulture. Od prvega šolskega dne učitelji sistematično razvijamo najprej osnovne veščine bralnega opismenjevanja, v višjih razredih pa vse bolj stremimo tudi k privzganjanju občutka za lepoto jezika in z njo ljubezni do pisane besede. Želimo si radovednih otrok, ki bodo željni spoznavanja novih svetov, saj vendar vsi vemo, da, kdor bere, živi tisoč življenj.

V sredo, 22. 3., smo imeli sedmošolci kulturni dan, ki smo ga v celoti posvetili branju in knjigi. V sklopu projekta Rastem s knjigo, ki ga skupaj z Javno agencijo za knjigo RS izvaja Knjižnica Litija v povezavi s krajevnimi šolami, smo prvi del namenili srečanju z mladinsko pisateljico Nejko Omahen Šikonja. Pogovor z njo je v šmarski knjižnici vodila Aleksandra Mavretič. Gospa Omahen Šikonja je Šmarčanom dobro poznana, saj je otroštvo preživela v našem kraju. Njene knjige so med mladostniki zelo priljubljene, saj so tematsko aktualne in napisane v otrokom privlačnem jeziku. Predstavila nam je svojo zadnjo knjigo Vihar v meni, učencem pa se je najbolj približala z doživetim branjem slikanice Polžja dirka. Hvaležni smo, da nas je razveselila s svojim obiskom.

Druženje s pisano besedo smo nadaljevali v šoli. Pod drobnogled smo vzeli knjigo avtorjev Boštjana Gorenca in Jake Vukotiča, ki sta s pomočjo Kozme Ahačiča napisala Reformatorje v stripu. V dar so jo od JAK-a učenci prejeli že v januarju in jo do tega dne za domače branje tudi prebrali. Potopili smo se v čas nastajanja naših prvih knjig, ko se je zavest o pomembnosti slovenskega knjižnega jezika in z njim branja ter pisanja šele dobro oblikovala. Privlačna forma stripa je učence pritegnila k branju. K razumevanju za to starostno skupino dokaj zahtevnega čtiva pa smo s postopnim odstiranjem tančic neznanega poskrbeli učitelji slovenščine.

Nevrološke raziskave so pokazale, da se nam takrat, ko se naučimo brati, spremenijo možgani, kar nas za vedno zaznamuje. Branje nam pomaga, da lažje razumemo sebe, druge in svet okoli nas. Je brati ali ne brati torej sploh še dilema?

Simona Podlogar

ŠPORTNO-NARAVOSLOVNI TABOR V OSILNICI

Letos so se šmarski sedmošolci ponovno razveselili petdnevnega bivanja v naravi. V najmanjši občini Slovenije, v Osilnici, so preživeli teden od 6. do 10. marca. Čeprav jim vreme ni bilo najbolj naklonjeno, so se odločili, da jim to nikakor ne bo kvarilo užitka. Mladosti vendar ne pritiče, da se predaja tarnanju. Raje se spogleduje z radoživim pričakovanjem doživetij, ki jo čakajo. V dokaz so zbrali nekaj vtisov, ki jim bodo ostali v spominu.

Moj najljubši dogodek se je zgodil zadnji dan, ko smo imeli zaključni večer. Všeč so mi bili skeči, pa tudi vse ostale predstavitve. Seveda pa se s tem večer še ni končal, pravzaprav se je šele dobro začel. Na listke, ki smo jih dobili, smo lahko napisali glasbene že-

lje, ki so jih učiteljice nato pri plesu upoštevale. Med izbiranjem glasbenih želja sta nas s harmoniko zabavala Lan in Nik. Že takrat so nekateri zaplesali. Na oder so najprej odšli le najpogumnejši, na koncu pa smo se jim pridružili skoraj vsi. Res je bilo super. Ker je bilo želja veliko, je večer trajal dolgo, saj je bil namreč naš zadnji na bivanju. Če je bil kdo preutrujen, je lahko šel počivat. Najbolj vztrajni smo se postavili v krog in plesali, skakali ter peli na ves glas. Naslednji dan nas je bilo zaradi tega nekaj povsem hripavih. Za zaključek nam je Nik na harmoniko zaigral še dve pesmi, potem pa se je morala »žurka« žal končati. (Ela Zupan)

Najlepše mi je bilo, da smo čas preživljali v naravi. Še posebej, ko smo gradili zavetišča iz vej, saj smo morali biti pri tem zelo iznajdljivi. Razdelili smo se v skupine in prva je najprej zanelila ogenj, druga je medtem v naravi poiskala nekaj hrane, tretja pa je gradila bivak. Skupina, ki je morala zaneliti ogenj, je potrebovala suho brezovo lubje, saj to dobro gori in tako nadomešča vžigalne kocke. Največ težav je imela skupina, ki je morala najti užitho hrano. Ne vem, če so jo sploh kaj našli. Še najboljše pa se je odrezala skupina, ki je iz različnih vej, dračja in ostalega naravnega materiala gradila zavetišče. V tej skupini sem bila tudi jaz. Na koncu smo na tla položili še mah, da je bilo mehko, udobno in lepo. To je bilo res lepo doživetje, ki smo ga zaključili s skupinskim fotografiranjem. (Zoja Zupančič)

Preživeli smo lep in razburljiv teden, a najljubša dejavnost mi je bila, ko smo tekmovali v igrah Petra Klepca. Ker smo bili razdeljeni v manjše in mešane skupine, je bilo potrebno veliko medsebojnega sodelovanja in komunikacije. Preizkusili smo se v petih dejavnostih, pri katerih smo želeli doseči čim boljši rezultat. Eno igro smo že poznali, saj smo podobno igrali v šoli, ostale pa so bile za nas povsem nove. Nekatero nalogo so bile zares težke, in da smo jih uspešno rešili, smo potrebovali več časa, predvsem pa moči. Žal se nekatere skupine zaradi časovne stiske niso uspele preizkusiti v vseh izzivih. V tednu ni bilo veliko sonca, a vseeno smo se imeli zares dobro. Predvsem smo se veliko zabavali, pa tudi kaj novega naučili. (Zala Zaman)

Torek smo začeli v športnem duhu. Že po zajtrku smo imeli lokostrelstvo, nato pa še plezanje po umetni steni. Najbolj sem si zapomnila plezanje, saj sem uspešno priplezala vse do vrha. Pri prvem poizkusu mi ni uspelo, prišla sem le do polovice, no, morda malce višje. V drugo pa sem osvojila vrh. Pomagali so mi sošolci, ki so me od spodaj usmerjali, kam naj stopim, kam naj se primem. Občutki so bili zares odlični. Plezanja me je bilo vedno strah, saj sem se bala, da bom padla. Tokrat pa sem svoj strah uspešno premagala. Res sem vesela. (Neli Kokalj)

V petek zjutraj smo imeli najprej, tako kot vsak dan, res odličen zajtrk. Prav uživala sem v njem. Potrebovali smo veliko energije, saj nas je čakalo še zadnje dejanje – orientacijski tek. Pri nalogi smo se razdelili v skupine, nato pa smo po Osilnici in njeni okolici iskali točke, kjer so bili listi z nadaljnimi nalogami. Na njih so bila vprašanja, na katera smo morali pravilno odgovoriti. Bila so kar težka, a če smo med tednom pri ostalih dejavnostih dobro poslušali, nismo imeli večjih težav. V skupini smo dobro sodelovali, zato so bile naloge lažje. Med orientacijo je začelo močno deževati. Časa nismo imeli prav veliko, a vseeno nam je uspelo rešiti vse naloge. (Lea Juhant)

SLADEK PLANIŠKI MARATON V PLANICI

V soboto, 28. 1. 2023, se je OŠ Šmartno pri Litiji udeležila množične športne prireditve za osnovnošolce, Planiškega maratona. Dogodek v organizaciji Zavoda za šport RS Planica je namenjen vsem osnovnošolcem, ki si želijo dan preživeti v naravi med pohodom ali na tekaških smučeh. Pester spremljevalni program je vseboval odbojko na snegu, smučarsko-tekaški poligon, merjenje hitrosti tekačev na 15 m, nogomet na snegu, štafetne igre. 23 učencev se je odpravilo na zimski pohod iz Planice v Tamar, 11 učencev pa je teklo na smučeh na snežnem stadionu. Vsi so pretekli vsaj 2 km razgibane proge. Za zaključek smo bili srečni izžebanci vseh sodelujočih šol in domov odnesli 7 kg čokolado Gorenjko velikanko (sponzor Žito).

Anita Sivka

Kliše v aprilu in maju

Avtorica članka: Živa Bučar

Četrty mesec v letu smo začeli s praznovanjem Klišejevega rojstnega dne, 8. aprila, v duhu katerega smo se dobili v Klišejevih prostorih, se pogostili s hrano, ki smo jo pripravili sami, in se zabavali ob družabnih igrah.

Nekaj časa ta mesec smo posvetili tudi zanimivim temam z delavnico po imenu Osnove grafične fasilitacije v teoriji in praksi, ki je bila 15. 4. Na njej smo govorili o tem, kako lahko uporaba raznolikih vizualnih elementov pomaga pri skupinskem delu, sestankih ali predstavitev. 28. aprila smo organizirali tudi bowling, ki se je odvijal v Ljubljani v Klubu 300, kjer smo lahko enkrat in za vselej odločili, kateri Klišejevec je najboljši v tem športu. Kot pridni člani Škisa smo se znova udeležili Motivacijskega vikenda Osrednje regije, ki se je tokrat odvijal v Marindolu. Tam smo lahko izbrali med različnimi delavnicami, na katerih smo govorili o kreativnem razmišljanju, organizaciji projektov, motivaciji aktivistov in mentorstvu. Na koncu dneva pa je sledilo druženje, spoznavanje novih ljudi iz naše regije in sklepanje novih prijateljstev.

Veselimo pa se tudi meseca maja in vsega, kar bo prinesel. 11. 5. se bomo tradicionalno udeležili Škisove tržnice v Ljubljani, na kateri bomo ponosno zastopali Kliše s svojo stojnico. Seveda nas lahko tam tudi obiščete. 26. 5. si boste lahko z nami v Klišejevih prostorih ogledali film Orkester, v katerem igra tudi naša članica. 28. 5. lepo vabljeni na delavnico izdelovanja naravnih deodorantov.

Naše projekte, dogodivščine in prihodnje dogodke lahko kot vedno spremljate na naši Facebook strani na linku <https://www.facebook.com/klise.klub/> ali na naši spletni strani. Komaj čakamo na nova skupna doživetja! Vaš Kliše

Dan za spremembe

Avtorice članka: prostovoljke društev upokojencev Litija, Šmartno pri Litiji in Gabrovka

Dan za spremembe, ki poteka pod okriljem slovenske filantropije, vabi vse ljudi v Sloveniji, da sooblikujejo boljšo družbo. Akcije, ki so letos potekale pod sloganom ZA(ČUTIMO) DOBRO, lahko rešujejo aktualne probleme in izboljšujejo kakovost bivanja. Prostovoljke iz projekta »Starejši za starejše« društev upokojencev Litija, Šmartno pri Litiji in Gabrovka smo se tudi letos pridružile tej vseslovenski akciji. Koordinatorke smo se dogovorile, da Dan za spremembe izpeljemo na dveh lokacijah, in to v Domu starejših občanov Tisje v Črnem Potoku in v njegovi enoti Šmelc v Litiji. Prostovoljke so napekle slaščice, prinesle sadje in kavo. Vse to je bilo dostavljeno v oba domova in postreženo. Organizirale pa smo tudi kulturno-glasbeni program.

Zjutraj smo se najprej zbrale v DSO Tisje v Črnem Potoku. Po uvodnem pozdravu predsednice DU Šmartno pri Litiji ge. Mrzel so nastopile mlade glasbenice in pevke pod vodstvom ge. Marije Celestina, ki jih je spremljala na klaviaturah. Peti so pomagale

tudi članice PZ Zvon. Program je povezovala ga. Marinka Vidgaj, ki je s seboj pripeljala tudi mlada gosta, učenca Glasbene šole Litija - Šmartno. Komaj osemletna flavtistka je zaigrala pesem Piščanček, enajstletni fant pa je na harmoniki zaigral ljudski pesmi. Z žarečimi očmi, nasmehi na obrazih in pesmijo na ustih je sodelovalo več kot 50 stanovalcev. Zaposlena v domu se je v imenu vseh stanovalcev zahvalila za naš obisk, slaščice in darila ter povedala, da smo res vsem ta dan spremenili na bolje, bil je bolj vesel in razigran. Poslovile smo se z najlepšimi željami.

Enak program smo izvedle še v Šmelcu in ob pesmi Mi se imamo radi smo se vse prostovoljke in stanovalci prijeli za roke in veselo zapeli. Vsakega posebej so se dotiki

tudi čustveno dotaknili. Pogledi in nasmehi stanovalcev so pokazali, da uživajo z nami. Tudi v Šmelcu so se nam zahvalili za lepo dopoldne ter nas v zahvalo tudi pogostili. Razporeženje stanovalcev v obeh domovih se je z našim obiskom dvignilo, vsi smo začutili »dobro«, ki nas je obkrožalo. Srečni pogledi, lučke v očeh in nasmehi so nam prostovoljкам povedali vse. Ta dan je bil drugačen od ostalih. Popoln za stanovalce in za nas. Menimo, da je letošnji slogan vseslovenske akcije »ZA(ČUTIMO) DOBRO« pravi. Vsak dotik, vsak nasmeh, vsak čisto majhen pogovor mnogo pomeni osamljenim.

Tako vedo, da niso pozabljeni od družbe. Želja vseh je bila, da se prav kmalu spet vrnemo in popestrimo njihov vsakdan.

Festival Bogenšperk

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

Javni zavod Bogenšperk tudi letos vabi na Festival Bogenšperk, ki bo od maja do septembra bogatil dogajanje v občini.

Festival Bogenšperk na grad in v Šmartno prinaša odlično glasbo, izbrano kulturo in vrhunsko kulinariko. Oglejte si program, ki ga tokrat bogatijo imena, kot so Magnifico, Pero Lovšin, Nina

Pušlar, Žan Hauptman ... Festival odpiramo 28. maja s koncertom Tamburaškega orkestra Šmartno, ki letos praznuje svojo 40. obletnico.

V okviru Festivala bomo na grad Bogenšperk pripeljali mednarodno priznane umetnike in na ogled postavili njihova umetniška dela, prva tovrstna otvoritev razstave bo že 31. maja. Zvrstili se bodo dogodki, namenjeni ljubiteljem klasične glasbe, literature, grafike ter aktivnosti, namenjene mlajšim, med drugim tudi grajske počitnice. Ne bo pa manjkalo niti vrhunske kulinarike. Spremljajte nas na spletni strani in družbenih omrežjih ter si pravočasno rezervirajte čas in vstopnice. Vabljeni!

Po darilo v TIC trgovino

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

V prostorih TIC Šmartno na Staretovem trgu je tudi trgovinica, ki je odprta vsak delovnik in v kateri lahko poiščete tudi najbolj unikatna uporabna darila, nakit, medene in želiščne izdelke ali penino Wagensperg. Vabljeni, da naš obiščete in sami preverite ponudbo!

Vizije narave v arhitekturah in fontanah Zlata Rudolfa

Avtorica članka: Petra Bolha

V najmanjši galeriji gradu Bogenšperk, nekdanji zakristiji – današnji Mini galeriji, je v mesecu maju zaživela vizionarska razstava domačina, akademskega kiparja, Zlata Rudolfa. Rudolf je z Bogenšperkom tesno povezan, saj je avtor doprsnega portreta Janeza Vajkarda Valvasorja v kamnu, ki krasi vhod

na zahodni fasadi gradu. Na razstavi, ki bo na ogled vse do 10. septembra 2023, pa se Zlato Rudolf predstavlja z nekaterimi deli obsežnega kiparsko-fotografskega opusa, razstavljenimi pod imenom »Vizije iz narave«.

»Kipar je kot osnovo svojega ustvarjanja izbral estetiko prvinske narave, predvsem fluidne oblike, ki jih ustvarjajo vode v svoji lastni biti. V različnih materialih poustvarja naravne oblike rečnih vijug, vodnih vrtincev in valovanja, poustvarja skulpture, ki jih v naravi iz kamnin skozi čas oblikuje voda, mednje sodijo tudi čudovite zavese kapnikov. Nastajajo vizionarske arhitekture, eksperimentalni prevodi naravnih kamnitih in vodnih oblik, ki pravilno osvetljeni in postavljeni v nov prostorski koncept, dobijo dodatne zanimive estetske vrednosti. Končne kiparske stvaritve avtor za stalno ujame v fotografski objektiv in jih tako ohranja v večnost.« (Iz recenzije mag. Ane Kocjančič).

Zlato Rudolf: Stoli

Zlato Rudolf: Janez Vajkard Valvasor

FESTIVAL BOGENŠPERK

maj

28. VELIČASTNIH 40
Koncert Tamburaškega orkestra Šmartno
18:00, grad Bogenšperk

31. Norma de Saint Picman: Noravisionsolarmetaverse The Garden of Eden
Odprtje razstave
18:00, grad Bogenšperk

junij

2. PERO LOVŠIN
Koncert
20:00, grad Bogenšperk

3. RAZGIBANO in trajnostno na POCITNICE
Aktivnosti za otroke
9:00, travnik pred Kulturnim domom Šmartno

9. Dan penine Wagensperg in HAUPTMAN
Glasbeno-kulinarčni dogodek
19:00, grad Bogenšperk

17. in 24. BOTANIČNA ILUSTRACIJA
Likovna delavnica (Društvo LILA)
9:00 - 13:00, grad Bogenšperk

julij

1. NINA PUŠLAR
Koncert
20:30, grad Bogenšperk

5. BOTANIČNE ILUSTRACIJE V GARKLJU
Razstava
18:00, grad Bogenšperk

9. LJUBEZEN, STRAST IN GRDI PULOVERJI (Šentjakobsko gledališče)
Gledališka predstava
18:00, grad Bogenšperk

12. KNJIŽNICA LITIJA-ŠMARTNO
Literarno-glasbeni večer
19:00, Grad Bogenšperk

14. OKUSI Z GRADU
Kulinarčni dogodek
18:00, grad Bogenšperk

19. Christian F. J. König: HEIMAT – DOMOVINA
Odprtje razstave
18:00, grad Bogenšperk

21. MAGNIFICO
Koncert
20:30, grad Bogenšperk

avgust

4. SPREHOD skozi Grumovo Šmartno
Literarni sprehod
18:00, Šmartno pri Litiji

16. Sevič Brežice: ENSEMBLE TACET (SI)
Koncert klasične glasbe
19:00 predtakt, 20:00 koncert; grad Bogenšperk

18. ŠMARTNO KUHA
Kulinarčni dogodek
15:00, Šmartno pri Litiji

21. do 27. GRAJSKE POČITNICE
Počitniški program za otroke
8:00 - 16:00, grad Bogenšperk

25. OKUSI Z GRADU²
Kulinarčni dogodek
18:00, grad Bogenšperk

30. Axel Becker: RAZSTAVA
Odprtje razstave
18:00, grad Bogenšperk

september

8. PRISMOJENI PROFESORJI BLUESA
Koncert
20:00, grad Bogenšperk

23. VALVASORJEV POHOD
9:00, Šmartno pri Litiji

24. OKTET VALVASOR Z GOSTI
Nedeljsko popoldne pri Valvasorju, koncert
15:00, grad Bogenšperk

www.bogensperk.si
www.smartno.si

Festival Bogenšperk

01 898 78 67 in 01 898 76 64
info@bogensperk.si

JAVNI ZAVOD BOGENŠPERK

Šmartno

V oddaji Dobro jutro

Avtor članka: Javni zavod Bogenšperk

Grad Bogenšperk je v torek, 18. aprila, obiskala ekipa oddaje RTV Slovenija Dobro jutro.

V štirih vzklopih v živo smo gledalcem predstavili Janeza Vajkarda Valvasorja, ki je v 17. stoletju na gradu živel in ustvarjal 20 let, muzejsko zbirko Valvasoriana, izvornik Slave vojvodine Kranjske in grafično delavnico s prikazom dela bakrotiskarja. Preselili smo se tudi na teraso, kjer smo gledalcem povedali več o delovanju Javnega zavoda Bogenšperk, pomenu povezovanja s številnimi domačimi društvi in seveda o prihajajočem Festivalu Bogenšperk, ki bo od maja do septembra bogatil grad in Šmartno z glasbo, kulturo in kulinariko. V oddaji Dobro jutro so se z nami predstavila društva, ki bodo sodelovala tudi na Festivalu Bogenšperk: Litijski likovni atelje LILA, Tamburaški orkester Šmartno in Folklorna skupina Javorje. S kulinarčnimi dobrotami, predvsem odlično grajsko čokolado, ki jo izdelujejo sami, pa so gledalce v sladko skušnjava zapeljevali kuharji Krčme na gradu Bogenšperk.

Blagoslov traktorjev

Avtorica članka: Tatjana Polanc Kolander

Na veliki ponedeljek, 10. aprila, je bil pred cerkvijo sv. Martina v Šmartnem tradicionalni blagoslov traktorjev.

Po blagoslov za varno delo na kmetiji so se pripeljali kmetijski in gozdarski traktorji, gospodarska vozila in celo en štirikolesnik. Skupaj jih je bilo 66, vsi pa so bili – kot se za veliko noč spodobi – očiščeni in mnogi tudi okrašeni s spomladanskim zelenjem in zastavami.

Na dogodku se je zbralo več kot 350 obiskovalcev in mnogi od njih so se udeležili tudi zabave, imenovane traktor afterparty, v Veliki Kostrevnici. Tam je zbranim igral ansambel Osvajalci.

Javni zavod Bogenšperk, ki je v sodelovanju z Župnijskim uradom Šmartno in Gasbarom Kostrevnica dogodek pripravil, je simbolično obdaril traktoristke, uporabne

nagrade pa podelil tudi najlepše okrašene mu traktorju (nagrado je prejel Erik Hauptman iz Vintarjevca), najmlajšemu traktorju (nagrado je prejel Gregor Jerman, Velika

Kostrevnica) in najlepše renoviranemu traktorju (nagrado je prejel Jaka Možina, Dvor). Vsem traktoristkam in traktoristom želimo varno in uspešno kmetijsko sezono.

Veličastnih 40

Avtorica članka: Nataša Zavšek

S tem naslovom bo Tamburaški orkester Šmartno v nedeljo, 28. maja, ob 18. uri na terasi gradu Bogenšperk počastil visok jubilej ob 40-letnici ponovne ustanovitve tamburaške zasedbe in aktivnega delovanja tamburašev v Šmartnem.

Leta 1983 se je na pobudo tedanje umetniške vodje Folklorne skupine Javorje, **Ide Dolšek**, pričela ustanovitev tamburaške zasedbe, ki je od spremljanja belokranjskih plesov folkloristikov prešla na samostojne nastope, kasneje pa je orkester postal eden vidnejših tamburaških orkestrrov v Sloveniji in se ponaša z izjemnimi dosežki tako na domačih državnih tekmovanjih kot mednarodnih festivalih. V čast jubileju bodo posvetili slavnostni koncert, ki bo hkrati **otvorenje Festivala Bogenšperk**, na odru se jim bodo pridružili izjemni gostje: **Slovenski oktet**, pevec **Darko Vidic** in domača **Folklorna skupina Javorje**, glasbeni program pa bo zaokrožil celotno štiridesetletno zgodovino tamburaškega ustvarjanja. Poleg koncerta bo izdan tudi zbornik s kronološko predstavitevjo tamburašev, umetniških vodij, predsednic društva in mnogimi drugimi zanimivimi vsebinami. Vstopnice so na voljo v TIC Šmartno, na gradu Bogenšperk, na klubu Kliše in na Eventimu. Cena v predprodaji je 10 €, na dan dogodka 12 €, za člane kluba Kliše 3 €.

Vabljeni, da z nami počastite visoko obletnico šmarskega tamburaštva in ste del te pomembne kulturne tradicije kraja!

Novosti na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov

Avtorica članka: Lucija Marolt Miladinović

S 1. 4. 2023 je začela veljati Novela Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki je prinesla nekaj novosti. Nova uredba očetovskega in starševskega dopusta velja za starše otrok, rojenih od 1. 4. 2023 dalje.

- Po novem ima oče 15 koledarskih dni **očetovskega dopusta**, ki ga lahko izrabiti v strnjem nizu v obliki polne ali delne odsotnosti z dela od rojstva otroka do tretjega meseca starosti otroka.
- Novela zakona uvaja novost pri **starševskem dopustu**, pri katerem ima vsak od staršev 160 koledarskih dni dopusta. 60 dni je neprenosljivih za vsakega od staršev, 100 dni pa lahko oče in mati preneseta drug na drugega. Neprenosljivi del starševskega dopusta

(60 koledarskih dni) se lahko izrabiti do 8. leta starosti otroka, največ dvakrat letno po najmanj 15 koledarskih dni. Vloga za neprenosljivi del se lahko vloži tudi kasneje, vendar do začetka izrabe pravice.

Ostale novosti zakona, ki so se začele uporabljati 1. 4. 2023:

- Plačilo prispevkov za socialno varnost zaradi dela s krajšim delovnim časom zaradi starševstva (v nadaljevanju KDČ)** – pomembna novost je, da lahko KDČ izrabljata oba starša hkrati, vendar skupaj največ 20 ur tedensko; pravica do KDČ (*najmanj dva otroka*) se lahko koristi do osmega leta starosti najmlajšega otroka.
- Plačilo prispevkov v primeru štirih ali več otrok** – pravica se lahko koristi do 8. leta najmlajšega otroka (*4 ali več otrok do 18 let*).
- Delno plačilo za izgubljeni dohodek** – kadar je otrok v zavodu, lahko pravica pripada za 20 ali 30 ur (če je otrok bival doma 180 oz. 270 dni), ne več samo za 10 ur. Višina je 1,2-kratnik bruto minimalne plače mesečno (*če se dela krajši delovni čas, pripada sorazmerni del DPID*); prvo izplačilo bo maja, zanj ni treba vložiti vloge.
- Otroški dodatek** – če je otrok, skladno z zakonom, ki ureja družinska razmerja, zaupan v varstvo in vzgojo enemu od staršev, pravico do otroškega dodatka uveljavlja tisti od staršev, ki mu je otrok zaupan v varstvo in vzgojo.
- Pomoč pri nakupu vinjete** – uveljavlja se do konca veljavnosti vinjete.

Vloge so dostopne na e-upravi in na vseh centrih za socialno delo.

Opolnomočimo starejše

Avtorica članka: Romana Volič Vukadin

UPSELL ali Krepitev potenciala srebrne ekonomije v vseživljenjskem učenju

Stanovalci Doma Tisje Litija so se v preteklem mesecu spoznali s projektom UPSSELL ali Krepitev potenciala srebrne ekonomije v vseživljenjskem učenju. Predstavili smo jim vsebino projekta Erasmus+, katerega cilj je ustvarjati nove priložnosti za vseživljenjsko učenje starejših. Pri projektu uspešno sodelujemo z IC Geoss in partnerji iz Litve, QKilpos in Pasaulis seniorams.

Tako smo mesec pričeli z delavnico suhega polstenja, ki jo je izvedla predstavnica IC Geoss, Jasmina Hlaj. Gre za pilotno izvedbo delavnice, ki se uvršča v modul umetniških veščin, s katerimi spodbujamo kreativno razmišljanje, zmožnost umetniškega izražanja in krepitev ročnih spretnosti. Stanovalci so se tako spoznali z metodo suhega

filcanja oziroma polstenja z iglo. Filcanje oziroma polstenje je tehnika oblikovanja volnenih vlaken, s katero lahko izdelujemo številne okrasne predmete. Stanovalci so se z zanimanjem spoznali s to prijetno ročno spretnostjo, nekaterim je uspelo ustvariti tudi velikonočno jajce.

Ob koncu meseca aprila se je odvilo drugo delovno srečanje partnerjev projekta UPSSELL, pod strokovnim vodstvom IC Geoss. Osredotočili smo se na nadaljnji razvoj vsebine štirih modulov izobraževanj ter začrtali potek nadaljnjih aktivnosti. Partnerje iz Litve smo povabili tudi v Dom Tisje Litija k sodelovanju na delavnici o aromaterapiji, poimenovani Kosobrinove modrosti. Izvedle so jo Simona Pelko, Klavdija Zupančič in Irena Špela Cvetežar. Aromaterapija je pomembna terapevtska opora pri delu s stanovalci, zato nas veseli, da smo goste lahko vključili v spoznavanje široke palete uporabnosti eteričnih olj. Razširili smo svoje znanje o njihovem vplivu na zdravje in splošno počutje, tako smo skupaj izdelali razpršilo za prostor Minutke za sproščanje. Veseli nas, da smo imeli priložnost gostom razkazati prostore doma, jim predstaviti delo in barvitost življenja pri nas, ki je skozi

Funded by
the European Union

Upsell

oči drugega še posebej otipljivo. Skozi projekt UPSSELL si bomo prizadevali stanovalcem ponuditi tudi druga znanja in večine z delavnicami, ki bodo ozaveščale javnost o pomembnosti vseživljenjskega učenja. Verjamemo, da lahko s krepitvijo in razširjanjem bogatega znanja, ki ga starejši nosijo v sebi, podamo svoj prispevek k zmanjšanju diskriminacije starejših.

Novice iz Knjižnice Litija

Avtorica članka: Aleksandra Mavretič

MAKSIM GASPARI, IZ NARODA ZA NAROD

V Knjižnici Šmartno smo se v četrtek, 13. 4., srečali z avtorjem monografije Robertom Kužnikom, ki je pripravil predavanje in razstavo likovnih reprodukcij. **Maksim Gaspari**, slovenski slikar, se je rodil 26. januarja 1883, umrl pa 14. 11. 1980. Gaspari je slikarstvo študiral na Akademiji za likovno umetnost na Dunaju, za svoje delo je leta 1953 prejel Prešernovo nagrado. Med ljudmi je bil izjemno priljubljen, med stroko pa je ostal »nekako« spregledan. Letos zaznamujemo 140-letnico njegovega rojstva. Razstava Gasparijevih reprodukcij, ki jih je bilo mogoče tudi kupiti, je bila v galeriji šmarske knjižnice na ogled do 12. 5. 2023.

KAKO SO ROŽE PRIŠLE NA SVET, PRIPOVEDOVALSKI VEČER OB ZAKLJUČKU SRČNEGA BRALCA

Ob mednarodnem dnevu knjig in avtorskih

pravic so v Knjižnici Litija v sredo, 19. 4., pripravili pripovedovalski večer Kako so rože prišle na svet. Knjigo, ki je izšla pri založbi Malinc, sta napisali Breda Podbrežnik Vukmir, direktorica kamniške knjižnice, in Klariša Jovanović, prevajalka, pevka, glasbenica in še kaj. Bralci, ki so uspešno zaključili bralno značko za odrasle, Srčni bralec, so prejeli priznanje in knjižno nagrado. V programu je sodelovala Vokalna skupina Plavica.

PRIBLIŽEVANJA

Knjižnica Litija je v ponedeljek, 17. 4., skupaj s KC Litija pripravila Približevanja, pogovorni večer z dramskim igralcem Konradom Pižornom – Kondijem. Kondi je pripravil tri krajša dramska besedila in v pogovoru predstavil svojo življenjsko pot. Naslednja Približevanja bodo **15. 5. ob 19. uri, ko bo v Litijo prišel zdravnik David Zupančič, ki je napisal uspešnico Življenje v sivi coni**. V času covida-19 je s svojim oglašanjem iz prvih zdravniških vrst omogočil kruto realističen vpogled v vsakdan, s katerim so se dolge mesece spopadali zdravniki, medicinske sestre in drugo osebje.

SREČANJE Z JOŽICO BAJC PIVEC

Jožica o sebi pravi, da je zeliščarka nabiralca, živi v naravi in za naravo. Tam najde tudi zelišča. Kot otrok je živela na kmetiji in zase pravi, da je človek zemlje. Odkar pomni, je zbirala zeliščarsko literaturo, leta 2010, ko je ostala brez zaposlitve, pa se je z zeliščarstvom začela bolj intenzivno ukvarjati. Z leti je svoje znanje razširila in poglobila. Ne zanimajo je samo zdravilne moči zelišč, zelo ceni tudi zeliščne esence dr. Edvarda Bacha. Rada preizkuša nove pripravke in pridobljene izkušnje deli naprej. Izdeluje tinkture, njena velika strast so različni zeliščni napitki. V marcu je na festivalu zeliščarstva predstavila knjigo o rmanu, ki jo je predstavila tudi v Knjižnici Šmartno 11. maja ob 19. uri.

PRED NOČJO KNJIGE ŠMARSKI OSNOVNOŠOLCI V KNJIŽNICI

Noč ima svojo moč, noč knjige (23. 4.) pa poveže strastne bralce. Šmarska osnovna šola pripravi posebno doživetje s »spanjem v šoli« za nekaj učencev, še pred tem pa skupaj zvečer obišejo tudi krajevno knjižnico, se pogovarjajo, rešujejo kvize, spoznajo zanimive odlomke in tako poskrbijo za prijetne sanje, ki dišijo po knjigah in zgodbah.

TAČKOV FESTIVAL IN NATEČAJ

Tačkov festival bo v Litiji potekal od 5. do 9. junija. Obisk na vseh dogodkih je brezplačen, več informacij boste dobili na Facebook strani *Tačkov festival Litija* in na domačih straneh Knjižnice Litija in ZKMŠ Litija.

Na spletni strani knjižnice je objavljen Tačkov natečaj za mlade ustvarjalce, ki poteka do 22. maja. Letošnja tema je **Kaj lahko naučimo psa**. Otroci lahko rišejo, pišejo zgodbe ali pesmice. Vabljeni k sodelovanju!

Razvojni center Srca Slovenije

RAZVOJNI CENTER SRCA SLOVENIJE

DEVELOPMENT CENTRE
OF THE HEART OF SLOVENIA

DELAVNICE ZA PRIPRAVO NOVE STRATEGIJE SO BILE ODLIČNO OBISKANE

Sredi aprila smo zaključili s serijo delavnic za pripravo strategije lokalnega razvoja LAS Srca Slovenije, ki smo jih izvedli v marcu in aprilu v občinah Šmartno pri Litiji, Dol pri Ljubljani, Lukovica, Litija, Moravče in Kamnik.

Delavnic se je udeležilo kar 150 prebivalcev območja LAS. Številne ideje za razvoj občin in območja so z nami delili predstavniki občin, javnih zavodov, podjetniki, nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, predstavniki društev, zavodov in drugi posamezniki.

Rezultate dosedanjih aktivnosti za pripravo strategije smo predstavili na skupni delavnici, ki je potekala 9. maja 2023, od 16.30 do 20.00 v Dolskem. To je bila tudi priložnost za oblikovanje skupnih projektnih predlogov.

V LAS pisarni smo na voljo tudi vsem potencialnim prijaviteljem projektov za individualne sestanke, ki so namenjeni razvoju posameznih projektnih idej in pregledu možnosti umestitve le-teh v strategijo LAS. Če imate projektno idejo že oblikovano, jo lahko sami na kratko opišete v spletnem obrazcu.

Na podlagi pridobljenih razvojnih pobud in predlogov projektov bomo v LAS Srca Slovenije do junija spisali strategijo lokalnega razvoja, v kateri bomo opredelili ključne priložnosti in ukrepe za programsko obdobje do leta 2027. Strategija bo podlaga za razdelitev evropskih sredstev za razvoj podeželja od leta 2024 dalje. Glede na zaključke delavnic bodo zagotovo izpostavljena področja varstva okolja in voda, vključevanja mladih, starejših in pri-

seljencev, povezovanja med različnimi akterji v lokalnih okoljih, lokalne samooskrbe s hrano, podjetništva, turizma, rekreacije, vseživljenjskega učenja itd.

Mija Bokal, LAS Srca Slovenije

MICROFUTURE – NOV PODJETNIŠKI PROJEKT ZA RANLJIVE SKUPINE

Razvojni center Srca Slovenije je uspešno prijavil še en projekt, t. i. **Microfuture**, ki se je začel izvajati 1. 3. 2023 in bo trajal do 31. 5. 2027. V projekt smo med drugimi vključili tudi Zadrugo KIKštarter, občine na območju LAS Srca Slovenije in Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.

Socialno bolj **ogrožene skupine**, kot so **mladi, ženske, brezposelni posamezniki, invalidi in starejši**, imajo odlične **poslovne ideje**, ki pa jih same težje uresničijo zaradi pomanjkanja sredstev in znanja s področja pridobivanja finančnih sredstev. **Verjamemo**, da te skupine **potrebujejo** le **več podpore** v začetnih fazah zagona svojega prvega podjetja ali pri nadaljnji uspešni širitvi.

Z nudenjem storitev in znanja s **področja mikrofinanciranja** bomo takšne ogrožene skupine lahko ustrezno motivirali in podprli.

S Projektom Microfuture bomo še dodatno podprli **cilj razvoja mikrofinanciranja v lokalnem okolju**, ki ga spodbuja tudi Lokalna akcijska skupina Srca Slovenije.

Cilj projekta je z medregijskim sodelovanjem **prepoznati dobre prakse držav članic Evropske unije**, te **vpeljati v lokalno okolje** in tako **omiliti negativne ekonomske vplive** kot tudi prispevati k omilitvi problema brezposelnosti. Zaznavanje priložnosti v uspešnih sektorjih, spodbujanje zelenega podjetništva in prispevanje k

zmanjšanju negativnih okoljskih vplivov ter ustvarjanje novih delovnih mest bodo krovne naloge tega projekta. Poleg Slovenije v projektu sodelujejo tudi druge evropske države, in sicer Švedska, Italija, Francija in Romunija.

S pomočjo **delavnic, seminarjev in uspešnih prijav na razpise** s področja mikrofinanciranja bomo pripomogli **k hitrejšemu okrepanju mikro-, malih in start up podjetij**, predvsem s področja zelenega in digitalnega podjetništva.

Zavedamo se, da sta covid-19 in splošna ekonomska kriza precej vplivala na finančno stabilnost manjših podjetij in da je **vsaka pomoč lahko ključna za nadaljnji uspeh ali nov začetek**.

Ker si nenehno prizadevamo podpirati podjetniško živahnost v našem lokalnem okolju, bo SPOT točka s projektom pridobila novo razsežnost in se okrepila tudi na področju svetovanja iz mikrofinanciranja.

Jasna Presečki

O KVALITETI NAŠIH VODA

Projekt Mreža vodnih poti Kamniško-Savinjskih Alp, s katerim smo želeli **opozoriti domačine na vodno bogastvo, ki se nahaja okrog nas, in jih spodbuditi, da bi ga cenili in ohranili za svoje potomce**, se počasi zaključuje. Veseli smo, da nam je uspelo med lokalnimi prebivalci zbuditi zanimanje za vodne vire.

Na širšem območju Kamniško-Savinjskih Alp in tudi na območju LAS Srca Slovenije smo v zadnjih dveh letih **popisali številne naravne izvire pitne vode**. Skupaj s strokovnjaki iz Jamarskega kluba Kamnik smo precej vodnih izvirov na območju Srca Slovenije tudi podrobneje analizirali. Lani v avgustu, na vrhuncu suše in poletne vročine, ko se še posebej hitro pokaže onesnaženost vode, smo vzeli **vzorke in opravili fizikalno-kemijske in mikrobiološke raziskave**.

V vsaki od občin LAS Srca Slovenije smo vzeli **do tri vzorce vode, skupaj 15, v Ka-**

V okviru LAS projekta »**Točka za starejše**« je za občane občin Šmartno pri Litiji in Litija pričela delovati svetovalna pisarna, ki **nudi pomoč in podporo starejšim** ter koordinira delo prostovoljcev. Starejši lahko povprašajo za nasvet in pomoč prostovoljce, ki **lahko starejše obiščejo tudi na domu**. Nudijo pogovor, dostavo hrane, pomoč pri opravih, spremstvo, učenje uporabe računalnika, pomoč pri izpolnjevanju obrazcev, ipd.

TOČKA ZA STAREJŠE

LITIJA IN
ŠMARTNO PRI LITIJU

URADNE URE

Ponedeljek: od 9. do 11. ure (lokacija Litija)
Sreda: od 11. do 12. ure (lokacija Šmartno pri Litiji)
Sreda: od 15. do 17. ure (lokacija Litija)

KJE SMO

- Društvo upokojencev Šmartno pri Litiji (Staretov trg 25, Šmartno pri Litiji)
- Občina Litija, Jerebova 14, Litija (2. nadstropje nasproti dvigala)

KONTAKT

Telefon: **064 251 737** (Šmartno pri Litiji) – po telefonu smo dosegljivi od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure
E-naslov: **starejsi.litijasmartno@gmail.com**

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

mniško-Savinjskih Alpah pa je bilo skupaj analiziranih še dodatnih 50 vzorcev naravne pitne vode. Zanimali so nas zlasti tisti naravni viri pitne vode, ki so urejeni, dostopni in v uporabi, tako med domačini kot tudi pohodniki. Izkazalo se je, da je **več kot polovica vodnih izvirov primernih za uživanje**, res pa je, da bi morali za bolj zanesljivo in celovito sliko vzorce vode jemati večkrat zapored in v različnih vremenskih situacijah, saj vse to vpliva na kakovost naravne vode. Žal v nekaj izviroh, ki so imeli velik potencial, zaradi velike suše ni bilo vode. Rezultati vzorčenja vode so objavljeni na spletni strani www.las-srceslovenije.si.

Vodne izvire Srca Slovenije, ki so se izkazali kot najbolj kakovostni, lahko tudi sami obiščete, saj se nahajajo na lepih lokacijah, primernih za obisk. Povezali smo jih v **Mrežo vodnih poti Srca Slovenije**, ki sega od Kamnika pa do Dola, Litije in Šmartnega pri Litiji in na drugi strani do Lukovice in Moravč. Na območju Kamniško-Savinjskih Alp smo skupaj s partnerji iz Gorenjske, Zgornje Savinjske doline in Železne Kaple naredili še korak naprej in zasnovali **daljinsko pohodniško krožno pot**, dolgo 190 kilometrov, ki poleg vodnih izvirov, slapov, rek in jezer povezuje še druge naravne in kulturne znamenitosti na območju Kamniško-Savinjskih Alp. Trasa daljinske pohodniške poti je skupaj z opisi naložena v **mobilno pohodniško aplikacijo maPZS**, ki si jo lahko brezplačno prenesete na svoj telefon s spletne strani mapzs.pzs.si.

Projekt Mreža vodnih poti Kamniško-Savinjskih Alp preko LAS Srce Slovenije sofinancirata Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Republika Slovenija iz Programa razvoja podeželja za obdobje 2014–2020.

Mija Bokal, LAS Srce Slovenije

OGLED DOBRIH PRAKS ZA KAKOVOSTNEJŠE ŽIVLJENJE STAREJŠIH V ŠPANIJI – IZKUŠNJA PREDSTAVNICE MINISTRSTVA ZA ZDRAVJE

Razvojni center Srca Slovenije je kot partner evropskega projekta EU_SHAFE, ki naslavlja dobre prakse s področja kakovostnejšega življenja starejših, aktivno sodeloval na zaključnem strokovnem dogodku projekta v Španiji. **Anita Molka**, vodja in koordinatorica projekta v Sloveniji, je predstavila ključne rezultate projekta, sledi pa še izziv razširitve prepoznanih dobrih praks za kakovostno življenje starejših po državah partnericah projekta in širše. Kot predstavnica **Ministrstva za zdravje** sem se na povabilo Razvojnega centra Srca Slovenije udeležila zaključnega dogodka, da bi si ogledala **primere dobrih praks** v Bilbao in se seznanila z drugimi prepoznanimi dobrimi praksami, predvsem »Health Kiosk« iz Hamburga.

»Health Kiosk« so vzpostavili v okrožjih Billstedt in Horn, ki sta med najrevnejšimi in v katerih obstaja potreba po celostni oskrbi. Z vzpostavitvijo so omogočili **dostop za vse ljudi**, osredotočajo se na pacienta, lociran je v samem centru, ljudje pa lahko **pridejo na posvetovanje tudi brez dogovora**. Prioriteta sta **preventivna oskrba ter zmanjšanje števila hospitaliziranih**. Cilj dobre prakse je **zmanjšanje socialne neenakosti** pri dostopu do zdravstvenih storitev, ki so ljudem ponujene čim bližje njihovem domu, ne glede na to, ali ima oseba urejeno zdravstveno zavarovanje ali ne. Gre za **izboljšanje povezovanja storitev zdravstvene in socialne oskrbe**, kar pomeni v strokovnem jeziku prizadevanje za uveljavljanje integriranega pristopa. To pomeni po eni strani upoštevanje socialne problematike pri ponudbi zdravstvenih storitev po drugi strani pa tudi sočasno reševanje zdravstvene in socialne problematike posameznih oseb v okviru možnosti. V Sloveniji imamo kar nekaj izzivov na primarni ravni, je pa bilo v zadnjih letih že kar nekaj sprememb za izboljšanje skrbi za osebe s kroničnimi nenalezljivi boleznimi z uvedbo referenčnih ambulant, na področju skrbi za duševno zdravje z uvajanjem centrov za krepitev duševnega zdravja otrok in mladostnikov ter odraslih, na področju patronažne službe itd. Ključni izzivi pa nas vse skupaj še čakajo tudi iz naslova starajoče se populacije in **dolgotrajne oskrbe**, ki je sedaj **pod okriljem Ministrstva za solidarno prihodnost**.

Razvojni center Srca Slovenije ima »srce« na pravem mestu, kljub temu da ni osrednja pozornost njegovega delovanja na zdravju srca, torej strokovno na kardiologiji, skrbi za kakovost življenja in dobro počutje prebivalcev v lokalnem okolju in tudi širše. Z gotovostjo lahko zaključim, da gre za organizacijo, ki ima zelo sposobne zaposlene, ki delajo s srcem za dobro ljudi.

V okviru projekta EU_SHAFE bodo prepoznani primeri dobre prakse predstavljeni tudi na Ministrstvu za zdravje, kjer se bo skrbno preučilo potrebe in možnosti za implementacijo.

Dr. Vesna Zupančič, Direktorat za zdravstveno nego, Ministrstvo za zdravje

V ATENAH SMO TESTIRALI VODNIK ZA SPODBUJANJE DIGITALNIH KOMPETENC STAREJŠIH

Co-funded by
the European Union

V letu in pol od začetka projekta Digital Generations smo z intenzivnim delom uspešno izvedli že kar nekaj zelo pomembnih projektnih aktivnosti.

V marcu se je ekipa Razvojnega centra Srca Slovenije udeležila **treninga za mlade v Atenah**. Treninga so se udeležili **štirje mladi iz treh različnih občin Srca Slovenije** (Litija, Šmartno pri Litiji in Kamnik). Iz občine Šmartno pri Litiji se je izobraževanja udeležila **Brigita Ulčar**.

Tekom izvajanja projekta smo že izvedli raziskavo o vplivih socialne izolacije na starejše, identificirali njihove ustvarjalne potrebe ter izmerili njihovo raven znanja digitalnih veščin. Pripravili smo tudi nabor dobrih praks, ki spodbujajo ustvarjalnost preko digitalnih orodij. Na podlagi rezultatov smo zbrali tista digitalna orodja, ki so uporabna za ustvarjalno izražanje.

Vse to pa nas je pripeljalo do ključne faze projekta – **razvoja priročnika z metodologijo usposabljanja**, ki bo **mladim v pomoč pri izobraževanju starejših**, kako uporabljati digitalna orodja in biti kreativen na spletu. Ravno metodologija usposabljanja pa je bila glavni predmet razprave na treningu za mlade v Grčiji. Predstavljen je bil vodnik za učenje digitalnih veščin starejših, ki so ga mladi preizkusili v praksi. Razpravljali so tudi o potrebah starejših, posebnostih pri delu z njimi in kompetencah, ki jih mladi potrebujejo. Na ta način smo jih usposobili za delo s starejšimi in jih opolnomočili s potrebnimi znanji za izvedbo izobraževanj.

Priprava vsebinskega dela je tako že za nami, sedaj pa vstopamo v najpomembnejšo fazo projekta, in sicer testiranje implementiranih vsebin na terenu. **Izobraževanja za starejše bodo v Srcu Slovenije potekala predvidoma v septembru in novembru 2023**, povezali pa se bomo z domovi starejših občanov, društvi upokojencev, točkami za starejše in Zavodom Orel.

Starejšim od 65 let bomo pomagali pri prvih korakih uporabe pametnega telefona (spoznavanje s telefonom, uporaba aplikacij za komuniciranje, fotografiranje) in tudi pri njegovi bolj napredni uporabi (kreiranje video vsebin, urejanje fotografij, ustvarjanje kreativnih vsebin, uporaba socialnih omrežij itd.). Več podrobnosti o izobraževanjih sledi kmalu, naše prihodnje aktivnosti, dogodke, izobraževanja in rezultate pa lahko spremljate preko naše *Facebook* in *Instagram* strani ali nas obiščite na **spletni strani projekta** (<https://digitalgenerationsproject.eu/>), ki je na voljo tudi v slovenskem jeziku.

Udeleženci treninga po podelitvi certifikatov

Tina Pregel

Tri ekipe iz naše gasilske zveze na državnem kvizu

Avtor članka: GZ Šmartno pri Litiji

V Grosupljem so se 15. 4. 2023 zbrale najboljše ekipe iz vse Slovenije, ki so morale predhodno dokazati svoje znanje že na občinskem in regijskem tekmovanju. Vsem je bila skupna ista želja – pokazati svoje znanje o gasilstvu in domov prinesli najboljše rezultate.

Pravico sodelovanja na 21. državnem kvizu gasilske mladine si je pridobilo 113 ekip v treh različnih kategorijah, od tega kar tri iz Gasilske zveze Šmartno pri Litiji.

Regijo Ljubljana III so v kategoriji pionirjev zastopali mladi iz PGD Liberga in PGD Štangarske Poljane, v kategoriji mladincev pa iz PGD Kostrevnica.

Ekipo pionirjev PGD Liberga so sestavljale Lara, Nuša in Eva ter njihov mentor Kristjan. Aneja, Andraž in Maks so sestavljali ekipo pionirjev Štangarske Poljane, ki so tekmovali pod vodstvom njihove mentorice Teje. V kategoriji pionirjev je skupno nastopilo 40 ekip. Med zelo hudo konkurenco in z majhnimi razlikami v končnem seštevku je tako ekipa Štangarskih Poljan na koncu zasedla 25. mesto, Liberge pa 11. mesto.

Ekipo mladincev PGD Kostrevnica so sestavljali Luka, Miha in Dominik ter mentorica Hana. V kategoriji mladincev je skupno prav tako sodelovalo 40 ekip. Mladinci so pokazali veliko spretnosti in znanja v svoji kategoriji in tako zasedli odlično 3. mesto. Čestitke vsem ekipam in mentorjem za dosežene rezultate, ki so potrditev vsega trdega in predvsem tiškega dela.

Obvestilo – dežurna taksa

Avtor članka: Mestne lekarne

Obveščamo vas, da s 13. majem uvajamo dežurno takso v času lekarniške dežurne službe v vrednosti 1,43 € (DDV je vključen). Taksa v dežurni službi se zaračunava za vsak različen kos izdelka, ki ni predpisan na recept ali naročilnico za medicinske pripomočke.

47. člen Pravilnika o razvrščanju, predpisovanju in izdajanju zdravil za uporabo v humani medicini navaja: »Med dežurno službo mora pooblaščen oseba izdati zdravilo na recept, ki je predpisan izdeta dne ali če je označen kot nujen.« Zdravilom na recept in medicinskotehničnim pripomočkom na naročilnico dežurne takse ne bomo zaračunavali.

Občanom priporočamo, da obiščejo lekarno v času dežurstva, ko je to nujno potrebno. Na ta način pomembno prispevamo k temu, da tisti, ki našo pomoč potrebujejo takoj, to tudi pravočasno dobijo.

Hvala za razumevanje.

Letna seja MDI Litija - Šmartno

Vsako leto je do konca meseca marca opredeljen rok, do katerega morajo društva sklicati letne zборе članov, ki so priložnost in obveza za pregled dela v preteklem letu ter seznanitev članstva o planiranih aktivnostih v tekočem letu.

Dnevni red sklicane seje je bolj ali manj vsako leto enak. Po pozdravnem nagovoru predsednika, ugotovljeni sklepčnosti ter izvolitvi organov zbora je potrebno sprejeti poslovnik o delu zbora, ki mu sledi obravnava in sprejem poročil. Iz poročila izvršilnega odbora, ki ga je podal predsednik Miro Vidic, izhaja, da s svojim delovanjem skušamo v največji možni meri pomagati invalidom pri premagovanju ovir in vključevanju v samostojno, neodvisno in enakopravno življenje. Poudaril je, da naše delovanje temelji na prostovoljstvu. V letu 2022 smo zabeležili 4475 prostovoljnih ur. Raste tudi število članstva, saj smo lani preseglili število 1000, kar nas uvršča med najštevilčnejša društva na območju občin

Litija in Šmartno pri Litiji. S povečanjem članstva in širjenjem obsega dejavnosti rastejo posledično tudi stroški, ki so odvisni od števila dogodkov in števila udeležencev oziroma uporabnikov. Da smo bili skozi vse leto priča številnim aktivnostim z res dobro udeležbo, smo se na zboru lahko prepričali ob podajanju poročil o izvajanju socialnih programov, aktivnostih klekljarske skupine Žabic in plesne skupine Bizonke & Bizoni, izvedbi športnih programov in dejavnosti aktiva delovnih invalidov. Vsa pisna poročila o dogajanju v preteklem letu se hranijo v tajništvu društva.

V svojem poročilu je predsednik še poudaril, da v društvu poleg izvajanja osnovnih programov vodimo tudi aktivnosti, ki pomenijo presežek dejavnosti, in te so: vodenje socialnega podjetja, vodenje invalidskega podjetja, zaposlovanje invalidov, organizacija letovanja, sodelovanje s programsko sorodnimi dejavnostmi v drugih društvih in institucijah, sodelovanje z osnovnošolci ter sodelovanje na prireditvah in dobrodelnih akcijah v lokalni skupnosti.

Korektno in uspešno je bilo tudi finančno poslovanje društva in socialnega podjetja, kar je izhajalo iz podanega finančnega poročila za leto 2022 in poročila nadzornega odbora.

Letošnji letni zbor članov ni bil povsem običajen, saj je bil po štiriletnem mandatu ponovno volilni. Po zahvali za sodelovanje in razrešitvi dosedanjih organov so sledile volitve novih. Zbor članov je bil soglasen, da se izvedejo javne volitve. Delovna predsednica Vera Bric je navzoče seznanila, da smo bili člani društva v prvih dneh marca obveščeni, da lahko predlagamo nove kandidate za organe društva vključno do 15. 3. 2023, vendar na sedež društva nismo prejeli nobenega predloga. Poudarila je, da kandidatura članov, še posebno predsednika, ki to delo opravlja že polnih 20 let, ni samoumevna. Dosedanji predsednik je bil namreč odločen, da vodenje društva zaključuje in ga preda novemu predsedniku. Kljub prizadevanju ožjega kroga sodelavcev nam ni uspelo najti nadomestila in je zato na nešteto prošnji in prigovarjanju ter opravljenih razgovorov pristal na kandidaturu tudi za prihodnost, vsem skupaj pa je odločno povedal, da odgovornosti ne bo prevzel za celotni mandat, zato je na nas vseh, da skušamo v bodoče rešiti situacijo, do katere smo vsi upali, da ne bo nikoli prišlo. Po javnem glasovanju so bili tako v organe društva izvoljeni vsi predlagani kandidati, še posebno pa smo se zahvalili staremu novemu predsedniku Miru Vidicu z obljubo, da mu bomo še naprej vedno stali ob strani in

pomagali vsak po svojih močeh. Da predsednik zaupa svojim sodelavcem je izrazil tudi v uvodnem poročilu, ko je poudaril, da smo ponosni na dosežke in na to, da jih prostovoljci dosegamo z roko v roki. Kljub široki mreži delovanja na različnih področjih se z usklajevanjem mnenj in stališč nikoli doslej nismo zapletli v konflikte.

Po sprejemu novega statuta, katerega spremembe temeljijo na novih spremembah Zakona o društvih, v skladu z določbami Zakona o invalidskih organizacijah in Zakona o nevladnih organizacijah, je predsednik podal program dela in finančni načrt za leto 2023 in poudaril, da bomo skušali načrte uresničevati v približno enakem obsegu in kakovosti kot doslej, seveda ob predpostavki, da bomo pridobili podobno višino sredstev kot v minulem obdobju. Posebno pozornost pa bomo namenili pripravam izvedbe projekta Občina po meri invalidov.

Sledilo je imenovanje častnih članov društva. Naziv častnega člana je zbor soglasno podelil gospe Mariji Kos in gospodu Jožetu Flusu. Oba sta dolgoletna člana društva, ki sta aktivno sodelovala v njegovih organih. Izkazala sta se kot prostovoljca, ga. Kos predvsem na področju socialnih dejavnosti in g. Flus, ki je bil krajši čas tudi predsednik, pri sekciji ribištva, kjer je bil soorganizator tek-

movanj na lokalnem in regijskem nivoju. Obema iskrena hvala!

Naše delo in vsa priznanja za aktivnosti so nam izrekli tudi navzoči gosti: Lijana Lovše, podžupanja, Karmen Jurčič, predstavnica ZDIS, Mihaela Ameršek, predsednica diabetikov, in Irena Kramar, predsednica upokojencev.

Iskrena hvala Mešanemu pevskemu zboru DU Litija, ki je z ubranim petjem popestril pričetek letnega zbora, in kavarni in okrepčevalnici Pri mostu, ki je v avli kulturnega doma ob zaključku pripravila pogostitev.

MDI Litija - Šmartno, Vera Bric

OBISK OSKRBOVANECV

Na velikonočni četrtek smo člani in podporni člani društva svoj prosti čas namenili obisku oskrbovancev Doma Tisje v Črnem Potoku. Člani društva so do koronskih časov vsako leto pred temi prazniki obiskali starostnike v obeh domovih, saj se zavedajo, kako so zanje prazniki lahko osamljeni in boleči. Po triletni prekinitvi so s tradicijo nadaljevali. Tokrat smo jim podporni člani, plesalci in plesalke country plesne skupine B & B, pripravili kratek plesni in tudi pevski program. Naša plesalka in izvajalka tečaja kavbojskih plesov je tudi izvrstna pevka, zato ni čudno, da je s svojim talentom prevzela

prav vsa srca. Zapela je skladbi Nine Pušlar, Malo, malo, ter Alenke Godec, Ni me strah. V besedilu obeh smo tako začutili čustva, ki nas nehote prevzamejo tudi v trenutkih, ko s svojim dejanjem želimo obogatiti življenja tistih, ki so zaradi različnih dejavnikov danes svoj dom našli v Domu Tisje. Poleg petja smo stanovalcem tudi zaplesali. Plesna skupina B & B je zaplesala nekaj country plesov, pri katerih seveda ne sme manjkati slovenski venček s slavno Golico. Tokrat pa se je javnosti prvič predstavila tudi skupina začetnega tečaja kavbojskih plesov pod vodstvom Erike Šuštaršič, ki je z dvema plesoma odlično prebila led ter tako dobila pozitivno energijo za usvajanje novih plesnih korakov. Le tako naprej, ste na dobri poti!

V ustanove, kot so domovi za ostarele, se vedno znova radi vračamo, saj so nam nasmeš na obrazu varovancev, tleski rok, kak plesni korak stanovalk in stanovalcev, pa tudi solza na licih, največja zahvala. V terek so člani društva obiskali tudi enoto Šmelc v Litiji, kjer so oskrbovance obiskali kar po dnevni prostorih in njihovih sobah, izmenjali nekaj besed, jim izročili simbolična darilca, izdelana na delavnicah, ter jim zaželeli mirne in zdrave velikonočne praznike.

Tatjana Primc

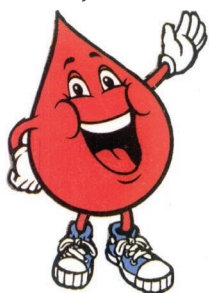
Iz dela RKS OZ Litija

Avtorici članka: Danica Sveršina, Irena Videc

KRVODAJALSTVO

Letošnja prva redna krvodajalska akcija je potekala 23. in 24. 3. 2023 v Osnovni šoli Gradec v Litiji. Krvodajalske akcije še vedno potekajo prilagojeno, torej s predhodnim naročanjem krvodajalcev. Krvodajalske akcije se je udeležilo 235 krvodajalcev, ki se jim zahvaljujemo za udeležbo in darovano kri. Med njimi jih je 21 kri darovalo prvič. Zah-

lujemo se tudi Osnovni šoli Gradec za sodelovanje pri uspešno izvedeni krvodajalski akciji. Zahvalili smo se zvestima krvodajalcema, ki sta kri darovala več kot 60 x in 70 x. Hvala!

ZDRAVSTVENO PREDAVANJE IN DELAVNICA

15. marca 2023 smo za člane krajevnih organizacij RK v sejni sobi Občine Litija organizirali zdravstveno predavanje z delavnico Dihalna telovadba z Manco Izmajlovo. Gospa Izmajlova nam je povedala, zakaj je pomembno, da znamo dihati pravilno, ter kako to vpliva na naše zdravje. V praktičnem delu nam je pokazala vaje za dihanje, ki nam omogočajo povrnitev polnega, močnega, refleksnega dihanja s pomočjo znamenite ruske dihalne telovadbe.

DVDNEVNI POSVET PREDSEDNIKOV IN SEKRETARJEV RKS

3. in 4. 3. 2023 je bil organiziran posvet predsednikov in sekretarjev območnih združenj RKS ter strokovnih sodelavcev RKS. Posvet je potekal okoli dvodnevne delavnice priprave operativnega načrta udejanjanja Strategije RKS 2030 v Metliki.

Obiskali smo zibelko delovanja RKS – Muzej RKS v Gradcu, izmenjevali smo izkušnje in znanja z različnih področij, zasnovali smo tudi nadaljnje korake za uspešno delovanje naše organizacije v prihodnjih letih.

POSVET Z BLAGAJNIKI KRAJEVNIH ORGANIZACIJ RDEČEGA KRIŽA

V četrtek, 9. 3. 2023, smo organizirali posvet blagajnikov krajevnih organizacij Rdečega križa, na katerem smo pregledali finančna poročila za leto 2022 posamezne krajevne organizacije. Prejeli so tudi nadaljnja navodila glede blagajniškega poslovanja.

Velikonočni ponedeljek na Primskovem

Avtorica članka: Marinka Vidgaj

Že некоč je bila navada, da so se ljudje na velikonočni ponedeljek zbirali pred cerkvijo ali po vaseh, se družili, se obiskovali in tekmovali v igrah s pirhi. Tudi v Etnološkem društvu Jurija Humarja Primskovo sledimo ciljem ohranjanja starih običajev in navad. Tako smo letos organizirali že sedmo tekmovanje v sekanju pirhov pod Primskovsko lipo.

Najprej je potekal blagoslov motorjev in motoristov. Zbrane je po maši nagovoril župnik Marko Mohor Stegnar. Kako lepo je bilo pogledati kolono jeklenih konjičkov, ki se je vila od lipe mimo skednja in naprej mimo župnišča, ob motorjih pa v opremi motoristke in motoristi. Župnik Marko Mohor Stegnar je vse navzoče toplo pozdravil in jim položil na srce, naj vozijo strpno, varno in spoštujejo pravila. Pohvalil je njihove oblike druženja in pozdravljanje ob srečevanju na poti. Sledil je obred blagoslova. Blagoslovil je vse motorje, motoristke in motoriste in jim podaril blagoslovljene nalepke. Po blagoslovu so se vsi skupaj zbrali za spominsko fotografijo, ki bo spomin na blagoslov in velikonočni ponedeljek 2023 na Primskovem.

Pod Primskovsko lipo pa so že potekale prijave na tekmovanje v sekanju pirhov. Tekmovanje je bilo organizirano v petih kategorijah: otroci do 10 let, mladi do 18 let, ženske, moški do 50 let in moški nad 50 let. Vsako skupino sta vodila dva člana komisije. Po tekmovanju je sledila razglasitev rezultatov, podelitev nagrad za pet najboljših v vsaki kategoriji. Prvi trije pa so poleg nagrade prejeli tudi medaljo.

Veseli smo bili, da sta bila med obiskovalci na velikonočnem dogajanju in druženju tudi župan in podžupan Občine Šmartno pri Litiji. V sekanju pirhov sta se pogumno pomerila tudi župnik Marko Mohar Stegnar in podžupan Darko Vidic. Oba sta bila uspešna in zbrala dovolj točk za prvo in tretje mesto.

Dogajanju in druženju pod Primskovsko lipo so se tudi letos pridružili pohodniki, ki so opravili pot po Humarjevi poti v organizaciji Zavoda Levstikova pot.

Prijetno druženje, s soncem obsijan vrh Primskove gore – čudovit velikonočni ponedeljek.

Vsi smo se imeli lepo. Starejši so obujali spomine na stare čase in običaje, otroci so se veselili in zabavali v metanju in zadevanju pir-

hov. In kako lepo je bilo opazovati tudi odrasle tekmovalke in tekmovalce, ki so se z navdušenjem in vso resnostjo borili za točke. Etnološko društvo Jurija Humarja se iskreno zahvaljuje vsem donatorjem, ki so prispevali lepe nagrade, in iskrena hvala vsem, ki so nas finančno podprli. Posebno zahvalo za pomoč pri organizaciji tega dogodka si zaslužijo gasilci PGD Primskovo. Za pomoč in podporo se lepo zahvaljujemo tudi Občini Šmartno pri Litiji.

Večer harmonike in smeha 2023

Avtor članka: Simon Bučar

V nedeljo, 2. 4. 2023, je dvorana četrtni skupnosti Sostro pokala po šivih. Od števila nastopajočih, od množice obiskovalcev, od energije, smeha, prepevanja in od harmonik.

Orkester harmonikarjev Bučar se je zopet izvrstno izkazal v vlogi gostiteljev. Letošnjega koncerta niso, kot običajno, pričeli na odru, ampak so se z živahno polko sprehodili med publiko in tako odprli svoj večer. Na odru so se jim pridružili izjemni gosti; nastopili so Firbci, Mladi Dolenjci, Osvajalci, Ansambel Zavriskaj, Trio Gas, vokalista Klavdija Zakrajšek in Leon Ruparčič, trobentač Domen Gračej, harmonikarji in pevski zborček Glasbene šole Bučar ter njihova gonilna sila Simon Bučar s prijatelji. Preko video platna pa jih je pozdravil tudi Ansambel Saša Avsenika.

S plesom je glasbo popestrila Folklorna skupina Javorje, s smehom

pa je dvorano napolnil standup komik Perica Jerkovič, ki se ni mogel načuditi, med koliko harmonikarji se je znašel.

Večer je na hudomušen način povezovala, zdaj že njihova prijateljica, Tanja Vidic Goršak, ki je Simonu in orkestru pripravila tudi prav posebno presenečenje; preko video platna so jih nagovorili znani slovenski glasbeniki (Slavko Ivančič, Adi Smolar, Vlado Kreslin).

Za konec pa, kot je bilo gledalcem obljubljeno, je publiko dobesedno dvignilo s stolov presenečenje večera – skupina Čuki. V že tako razvneti dvorani je završalo, neverjeten je bil pogled po dvorani, vsi so bili na nogah, polna je bila dvorana, poln je bil oder, komaj je bilo še kaj prostora med nastopajočimi in publiko. Na koncu je bilo med obiskovalci videti samo zadovoljne obraze in slišati pozitivne komentarje o vrhunskem nedeljskem razvedrilu. Ponosni, da je glasba med mladimi zastopana v tako velikem številu, so po čestitkah vsem nastopajočim počasi zapustili dvorano in se strinjali, da morajo za prihodnji Večer harmonike in smeha poiskati večji prostor, da se bodo z njimi lahko veselili vsi, ki so željni dobre glasbe in smeha.

Simon pa je s svojo glasbeno šolo že uprt v nove glasbene projekte, ki jih čakajo še v tem glasbenem letu. Idej ne zmanjka in prav kmalu bomo lahko ponovno pisali o novih podvigih Glasbene šole Bučar.

Slikopleskarstvo Raspotnik iz Kresnic

Avtor članka: Slikopleskarstvo Raspotnik

Slikopleskarstvo Raspotnik, s. p. je družinsko podjetje s tradicijo, saj se z dejavnostjo ukvarjamo že od leta 1989. Kmalu po odprtju podjetja se mi je za dela v pisarni pridružila žena.

Najprej sem začel s slikopleskarskimi deli, za kar sem se izučil ter opravil tudi mojstrski izpit. Ker je bilo dela vse več, sem zaposlil dodatne delavce. Pridružil se nam je tudi starejši sin. Z njegovo zaposlitvijo in znanjem različnih del v gradbeništvu smo začeli izvajati tudi suhomontažna dela.

Zavedamo se pomembnosti pridobivanja novih znanj in spretnosti, če hočemo konkurirati na trgu dela, zato hodimo na izobraževanja tako pri proizvajalcih kot dobaviteljih, doma in v tujini.

Naši glavni objekti so hoteli, novogradnje, stanovanjske hiše, cerkve in samostani, poslovni objekti in trgovine. Naše storitve vseskozi izpopolnjujemo in nadgrajujemo.

Izvajamo vsa slikopleskarska dela:

- prenova in renovacija starejših objektov,
- slikanje, glajenje novih sten in stropov,
- prenova in barvanje raznih lesenih oken in vrat,
- prenova starih fasadnih površin,
- prenova in zaščita raznih kovinskih konstrukcij, ograj in podbojev,
- izdelava bordur in štukatur,
- polaganje tapet,
- obdelava novih betonskih površin,
- obdelava novih ometanih površin,
- obdelava mavčno kartonskih površin.

Izvajamo tudi vsa suhomontažna dela:

- postavitve mavčno kartonskih sten in stropov, različnih debelin in sestav,
- obdelava in izoliranje mansardnih stropov,
- izdelava spuščanih modularnih stropov,
- izdelava oblog inštalacij.

Pošlji SMS s ključno besedo
POMEŽIK5
na 1919 in daruj 5€.

Omogočimo počitnice
vsem otrokom!

Več informacij na www.zpms.si

Zveza Prijateljev
Mladina Slovenije

POMEŽIK 5
SONČU

V planinah

*Pojdi z mano korakom lahkonožne srne,
med visoke skale, kjer dehti redka cvetlica.
Da slišiš zelenih gozdov zgodbe čudežne.
Orel pozdravlja te, sonce bo obsijalo lica.*

*Po dišečih cvetnih planjav stezicah skritih,
med belimi skalami, kjer šepeta gorska vila,
metulji trosijo nebeški prah po vekah, cvetovih
gorska te bo čarovnija lahko dvignila in opila.*

*Odpri oči, ker hvaležno se orosijo v lepoti,
poslušaj skladne gorskih višin simfonije,
lahkim in varnim korakom stopaj na poti
srce se tam gor krepi in močneje ti bije.*

*Le korakaj trdno, vendar se ustavi kdaj,
zazri se v sebe in vdihni neba modrino,
v gozdovih je moč, med skalami duši raj,
še misli zbegane tam pridejo na čistino.*

Soka Štikavac

Mizarstvo Otmar

Avtorica članka: Tatjana Mušič

Smo družinsko podjetje, ki se že prek 40 let ukvarja z mizarjenjem. Podjetje Mizarstvo Otmar, Tatjana Mušič, s. p. je dobilo ime po očetu Otmarju, ki je leta 1981 začel mizariti v kletnih prostorih družinske hiše. Leta 1993 je svojo mizarstvo dejavnost preselil v novo delavnico s skladišči. Po tridesetih letih podjetništva se je oče upokojil in leta 2011 sva z možem prevzela podjetje.

Naša glavna dejavnost je izdelovanje notranjega pohištva za poslovne in prodajne prostore. V Sloveniji izstopamo kot proizvajalec lekarniškega pohištva. Poleg tega izdelujemo opremo za pisarne, banke, šole, vrtce, gostinske lokale, hotele in tudi opremo hiš in stanovanj.

Sodelujemo z več arhitekti in notranjimi oblikovalci. Z njihovim sodelovanjem opremimo dom povsem po željah naročnika. Vsak kos pohištva je namreč izdelan po meri in je unikaten tako po dimenzijah kot stilu in obdelavi. Po naročilu izdeluje-

mo moderno, klasično ali masivno pohištvo, od kuhinj, jedilnic, dnevnih sob, spalnic do kopalnic in notranjih vrat.

Smo imetnik FSC certifikata, kar pomeni, da uporabljamo FSC certificirane materiale, kar zagotavlja uporabo lesa kontrolirane sečnje.

V podjetju sledimo trendom, vedno višjim standardom in potrebam sodobnega človeka. Razvoju sledimo z uporabo novih materialov priznanih proizvajalcev in dobaviteljev. Na drugi strani pa ti materiali zahtevajo vedno boljšo tehnologijo obdelave. Naša proizvodnja je opremljena s sodobnimi računalniško vodenimi stroji, uvajamo QR kode v proizvodnji, računalniško načrtovanje in spremljanje proizvodnje, s čimer dvigujemo kvaliteto, produktivnost in nadzor nad proizvodnjo. Imamo lastno sušilnico lesa in tudi lakirnico. To nam omogoča, da smo pri izdelavi pohištva neodvisni od zunanjih podizvajalcev, lažje kontroliramo čas in kvaliteto izdelave pohištva.

Vseskozi rastemo po obsegu proizvodnje in številu zaposlenih, tako so trenutni prostori postali premajhni. V lanskem letu smo pričeli z izgradnjo novih proizvodnih

prostorov. Del sredstev bo prispevala tudi Evropska unija, saj smo bili uspešni na razpisu za spodbujanje večje predelave lesa. Podjetje trenutno sestavlja deset redno zaposlenih sodelavcev, vsako leto se nam pridruži še kakšen dijak ali študent, ki mora opraviti obvezno prakso. Najina starejša sinova že obiskujeta Biotehniško fakulteto, Oddelek za lesarstvo v Ljubljani. Tudi najmlajši sin bo šel po naših stopinjah in prav tako šolanje v jeseni nadaljeval na Srednji lesarski šoli Ljubljana.

Vizija podjetja je zadovoljiti vedno zahtevnejšega kupca, ki se bo vedno znova vračal in širil dobro ime. To pa je možno zgolj z nenehnim vlaganjem v strokovni kader in tehnologijo.

Mesnine MEGO, d. o. o.

Avtor članka: Uroš Poglajen

Podjetje MEGO je mlado podjetje, ki je začelo s svojim delovanjem v letu 2012. Zaposluje šest delavk in delavcev. Beseda je sestavljena iz dveh dejavnosti, s katerima se ukvarjamo. Poleg MESNICE v Šmartnem pri Litiji se ukvarjamo tudi z gostilniško dejavnostjo – GOSTILNA PRI ROZI v Jelši, kjer se nahaja tudi velik piknik prostor z otroškimi igrali ter nogometnim igriščem.

Mesnine MEGO je družinsko podjetje, ki stremi k ponudbi kakovostnega, svežega

in lokalnega mesa. V naši ponudbi imamo pester izbor svinjskega, telečjega, govejega in piščančjega mesa. Ponujamo tudi meso za žar, krvavice, pečenice ...

Naša specialiteta so suhomesnati izdelki, hrenovke, pivske klobase, čevapčiči, izdelki iz divjačinskega mesa idr., ki jih od leta 2019 izdelujemo v naši moderno opremljeni proizvodnji za predelavo mesa in vseh vrst mesnih izdelkov. Smo odobren obrat št. SI 1272 ES.

Zadnji dve leti smo bili izbrani tudi v Lidl-ovo lojtrco domačih z izdelkoma domača jelenova klobasa in divjačinska hrenovka.

Naše poslanstvo je, da ponujamo meso slovenskega porekla, stremimo pa tudi k nizki vsebnosti konzervansov. Naše glavno vodilo je, da sledimo potrebam in željam kupcev.

Mlajše selekcije so osvojile dve medalji na turnirju v Rovinju

Avtor članka: Ernest Mrzel, RD Herz Šmartno

Mlajše selekcije RD HERZ ŠMARTNO so nas uspešno zastopale na mednarodnem rokometnem turnirju in domov priskele z dvema medaljama.

Mednarodni rokometni turnir YOUTH MOVEMENT POWER 2023 v Rovinju se je za RD HERZ ŠMARTNO zopet odlično končal. Rokometaši letnika 2010 so osvojili končno 4. mesto izmed 21 ekip. V izločilnih bojih so bili boljši le predstavniki dveh ekip RK PPD Zagreb 1 in 2, ki so bili na turnirju razred zase. **Starejši dečki** oz. fantje letnika 2008 **so osvojili končno 3. mesto.** Tekmo za tretje mesto so dobili proti ekipi JANO Filder Akademie z 32 : 22. Naši **kadeti** oz. fantje letnika 2006 pa **so osvojili končno 2. mesto.** Ključno točko so dosegli na zadnji tekmi proti zasedbi SRK Zrinjski Mostar – 22 : 22. BRAVO! Vsem ekipam čestitamo. Rokometno društvo Herz Šmartno se vrača domov tudi kot najboljša slovenska ekipa rokometnega turnirja. To je vsekakor super potrditev, da se z mladimi dela zelo dobro in k temu cilju bomo stremeli tudi vnaprej.

Nikoli ni prepozno, da postaneš rokometas! Vse fante od 5. do 9. razreda OŠ, ki jih zanima rokomet, vabimo, da se vpišejo v šmarsko rokometno šolo. Info: 040 629 384 ali info@rdsmartno.si.

Člansko ekipo čakajo še zadnje tri **tekme sezone.** Podrobnosti minulih tekem aprila si lahko pogledate na strani www.livestat.rokometna-zveza.si.

S kom se bodo varovanci trenerja Aleša Šmejca pomerili v maju?
12. 5. 2023, 20.00, Dvorana Pungrt, 24. krog RD Herz Šmartno : RK Črnomelj

20. 5. 2023, 19.30, Športna dvorana IG, 25. krog ŠD Mokerc KIG : RD Herz Šmartno

27. 5. 2023, 20.00, Dvorana Pungrt, 26. krog RD Herz Šmartno : RD Butan plin Izola

10. 6. 2023 bo znova na sporedu DAN ROKOMETA, tudi tokrat z zaključno veselico, na kateri bodo nastopali fantje iz skupine ZVITA FELTNA.

Obeta se nam pester športni in glasbeni program. Poskrbljeno bo za hrano, pijačo, bogat srečelov in igrala za otroke. Dogodek bo imel, tako kot lani, tudi dobrodelno noto. PRIREDITEV BO BREZ VSTOPNINE! »Borimo se za Šmartno!«

Foto: RD Herz Šmartno

*Dragi ati, ni te več,
spomin na tebe je boleč.
Je solza grenka na srce kanila,
ostala nam je bolečina.*

ZAHVALA

Po hudi bolezní se je poslovil naš dragi mož, ati, ata in brat

MARJAN VERBAJS,

15. 2. 1948–10. 4. 2023.

Iz srca se zahvaljujemo dr. Milojki Juteršek za vso skrb in pomoč ob bolezní, župniku Marku Mohorju Stegnarju za lepo opravljen obred, pogrebni službi KSP Litija in PGD Šmartno pri Litiji za organizacijo pogreba, PGD Sinja Gorica in ostalim PGD Gasilske zveze Šmartno pri Litiji ter pevski skupini Lipa.

Hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za stisk roke, tolažilne besede, darovano cvetje, sveče in sv. maše.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot.
Vsi njegovi

*Odšel si na krilih pomladi,
skozi tišino polj in gozdov.*

Naj sije ti luč z nepreglednih višin.

ZAHVALA

Od nas se je za vedno poslovil

ANDREJ MAHKOVEC ST.,

november 1937–marec 2023,

iz Zavrstnika.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovane sveče, cvetje in darove za svete maše. Vaše navzočnost, tolažba in podpora so bile v težkih trenutkih slovesa neprecenljive. Iskrena hvala župniku g. Marku Mohorju Stegnarju in osebju KSP Litija za lepo opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.
Vsi njegovi

*Ni res, da je odšel – nikoli ne bo!
Ujet v naša srca,
z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak spremljal v tišini.*

Po hudi bolezní nas je zapustil dragi sin, brat, stric, nečak in prijatelj

DUŠAN HRIBAR

iz Zavrstnika,

9. 7. 1971–16. 3. 2023.

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Hvala g. župniku Matjažu Celarcu za lepo izveden pogrebni obred. Posebna zahvala tudi hiši Ljubhospica za vse prejeto sočutje in podporo ter oskrbovalki Ireni iz zavoda Pristan.

Iskrena hvala prav vsakemu, ki ste Dušana pospremili na njegovo zadnjo pot in pri tem kakorkoli pomagali (KSP Litija, moška vokalna skupina Lipa).

Vsi njegovi

*Mnogo smo, mnogo
let skupaj pletli in tkali
drobne vezi.
Zdaj sami jih pleteva si,
a niti tvojih zlatih,
dragi ati, več ni.*

V SPOMIN

Minilo je leto žalostnega slovesa od

FRANCIJA KRAŠEVCA

iz Zavrstnika, Šmartno pri Litiji,

1959–2022.

Hvala vsem, ki postojite pri njegovem grobu, mu prižgete svečo, prinesete cvetje, darujete za svete maše, nanj ohranjate lep spomin in nam namenjate besede vzpodbude in tolažbe.

Vsi njegovi

*Je srce in duša ve,
kako boli,
ko več te ni.*

V SPOMIN

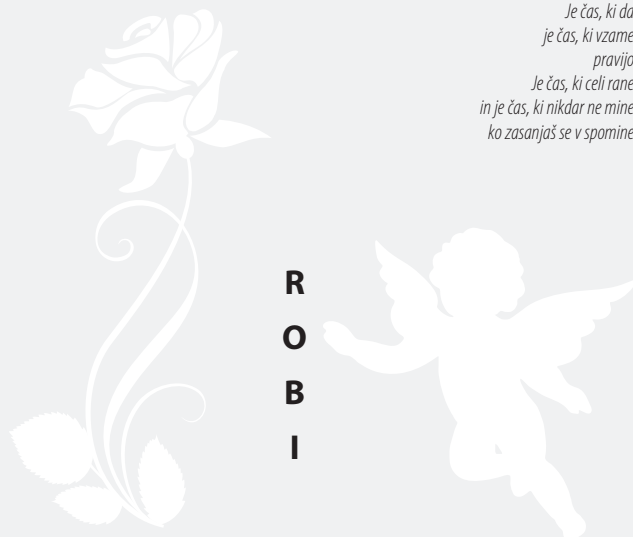
Mineva deseto leto, ko se je tiho poslovil od nas in s seboj vzel del našega srca naš dragi

ROBI SOVIČ

z Vrat pri Bogenšperku.

Pogrešamo te!
V naših srcih živíš.

Vsi tvoji

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo.
Je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

Robi, se vidimo nad mavrico . . .

Cerkveni objekti na Primskovem

Avtor članka: Tadej Čopar

ŽUPNIJSKA CERKEV MARIJINEGA ROJSTVA NA PRIMSKOVEM

Župnijska cerkev Marijinega rojstva na Primskovem je v poznem srednjem veku že stala, saj je prezbitarij gotski in izhaja iz 14. stoletja, ladja pa je verjetno še starejša. Na to kaže v južni steni cerkve nakazano polkrožno romansko okno (iz časa okrog leta 1200), ki naj bi bilo kasneje zazidano ter poslikano s freskami. Zvonik je bil verjetno cerkvi prizidan kasneje, saj se ne drži srednjeveških pravil postavitve, po katerih bi moral stati na zahodni strani ladje, v resnici pa je na južni strani prizidan cerkvi. Pod stopnicami v zvonik je odprta kapela z zašiljenim lokom, ki posnema gotiko. Ta je bila grajena kasneje kot cerkev in kasneje kot baza zvonika. Obstaja možnost, da je za časa Turkov zvonik služil kot razgledni stolp, saj stoji na eni najvišjih točk tega hriba ter je v spodnjem delu kvadraten z ozkimi odprtinami, ki bi lahko služile kot strelne line. Nad tem štirioglatim zidanim delom bi lahko imel še kakšno leseno nadgradnjo, da bi se videlo še dlje. V drugem nadstropju je zvonik osemoglat (ta del je bil prizidan kasneje, v 19. stoletju, in je v osnovi baročen). V baroku (sredi 18. stoletja) je bil obokan strop ladje. Notranja podoba cerkve se je skozi zgodovino večkrat spremenila, nekajkrat tudi v 20. stoletju. Leta 1928 so starejši baročni glavni oltar zamenjali za kamnitega neogotskega. V letu 1932 so bile blagoslovljene orgle, cerkev pa je takrat dobila tudi nove klopi. Leta 1990 sta bila obnovljena baročna stranska oltarja s konca 18. stoletja. Cerkev Marijinega rojstva na Primskovem se je skozi zgodovino uveljavila kot božja pot.

PODRUŽNIČNA CERKEV SV. LUCIJE V MIŠJEM DOLU

Omembe kraja in cerkve segajo v 14. stoletje. Sedanja cerkev zaradi ravno zaključenega prezbitarija in zvonika, ki stoji na severozahodnem vogalu cerkve, kaže na barok (17. stoletje). Zvonik zaradi dveh majhnih romanskih vrat na južni strani daje slutiti, da je starejši od ladje in prezbitarija, vendar so na njem opazne tudi značilnosti baroka. Ta cerkev je bila romarska in temu primerno prostorna. V širini zvonika je ladji na zahodni strani dodan zunanji

hodnik, ki ga omejujeta zahodna ladijska stena in zaključna arkadna stena, kar je prav tako v duhu baroka. Skozi levo arkado pelje pot v cerkev in zvonik, na desni strani pa stoji kamnit oltar, na katerem je do leta 1963 stal majhen lesen oltar sv. Lucije. Tu so duhovniki zaradi prevelike množice romarjev, ki ne bi mogla v cerkev, najbrž opravljali maše ob lepem vremenu. Oltarji v notranjosti cerkve, prižnica in orgle so verjetno vsaj v večini nastali med sredino 17. in začetkom 18. stoletja. Orgle v tej cerkvi so ene redkih omaričnih orgel v Sloveniji. Verjetno so orgle pomanjšali in zaprli v lesen okvir predvsem zaradi praktičnosti, saj se jih je tako dalo lažje prenašati. Možno je, da so te orgle prinesli v Mišji Dol od drugod že kot staro glasbilo. Poleg romarskega značaja cerkve v Mišjem Dolu je na podobo te cerkve vplivalo dejstvo, da so v to cerkev vlagali stiški donatorji, kar se kaže tudi v razkošnosti glavnega oltarja.

PODRUŽNIČNA CERKEV SV. JANEZA KRSTNIKA NA DOLNJEM VRHU

Kot čas postavitve te cerkve se omenja 17. stoletje, lahko pa je nastala že prej. Na to možnost nakazuje monumentalna freska sv. Krištofa na južni ladijski steni na zunanjem delu cerkve (skriva se pod beležem in je vidna le, če je dež ta belež že izpral), saj so takšne freske značilne za srednji vek. Takrat je bilo med ljudmi razširjeno verovanje ali prepričanje, da bodo srečno umrli, če bodo isti dan pogledali sliko sv. Krištofa in se mu priporočili. Da se je Krištof videl čim dlje, so ga slikali v nadnaravni velikosti in na tisto stran cerkve, kjer ga je videlo največ ljudi. Desni stranski oltar je bil verjetno izdelan že konec 17. stoletja, glavni oltar in levi stranski oltar pa v 18. stoletju.

Šmartno